

Isonkyrön Joulu 1999

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta 2000*

**Tervajoen
Kiviveistämö Oy**

puh. 06-478 7600
fax 06-478 7620

**Isonkyrön
seurakunta**

*toivottaa
Pohjankyrön kansalle
Joulurauhaa ja
Onnea Vuodelle 2000*

*Rauhallista Joulua ja
Hyvinvointia
Uudelle Vuosituhannelle*

toivottaa
Isonkyrön kunta

SISÄLLYSLUETTELO

Kaatuneitten muistopäivä	Reijo Saari	4
Yrittäjien maailma	Pirkko Viljanmaa	5
Vuosituhanen vaihtuessa	Jaakko Rinta	6
Joulun tohinaa	Nim. Pöytäloorasta	7
Pyörtänäöllä paljahin jaloon	Matti Kivinen	8
Venäläisvankeudesta...	Matti Lehtiö	9
Isonkyrön vuoden yritys	Reijo Rintatalo	10-11
Raatajavanhus J.Jussero	Tallent.Esko Vaissalo	12-13
Rikas vuosi 1999	Timo Tapio	14-15
Joulukirje kyrön kirkkoteillä....	Leo Väyrynen	16-17
Pyhäkoulumuisto	Aune Kaksonen	17
Tuurin talo Lehmäjoella	Matti Lehtiö	18-19
Runoja	Hannu Ryhänen	19
Erillainen vuosijuhla	Väinö Pollari	20-21
Sitä opettajaa en unohda	Paula Annala	22-23
Isonkyrön kirkkokuoro 70v	Mirjami Rinta	24-26
Viikingit vanhalla kirkolla	Tarja Ollila	27-29
Rapakunto remonttiin	Pirkko Viljanmaa	30-31
Tapahtui Isossakyrössä 1999	Kuvat kertovat	32-37

*Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2000*

.....

.....

Hyvät ystävät

Paikka, jossa seisomme on kyynelillä kasteltua maata. Tämä hautakumpu on lähes 250 nuoren miehen viimeinen leposija. Lisäksi se on tuhansien ja taas tuhansien täyttymättömien toiveiden ja unelmien hauta.

Kun näin kesäaikana, jolloin nimet ja vuosiluvut ovat hyvin näkyvissä, tarkastelee sitä minkä ikäisiä Isokyröläiset sankarivainajat olivat, täyttää mielen väkisinkin syvä ahdistus. Näiden kivien alla lepää poikia, joiden kohdalla elämä loppui ennen kuin se ehti kunnolla edes alkaakaan. Sankarivainajista osa oli alle 20-vuotiaita. Joukossa oli myös sellaisia, joiden elämä saavutti lakipisteensä 18-vuotiaana. On helppo ymmärtää se epätoivo, tuska, hätä ja kaipuu, joka näiden nuorukaisten kuolemasta lähimmäisille aiheutui.

Tiedän tapauksia, joissa elämä kotona suorastaan pysähtyi moneksi vuodeksi. Näin tapahtui etenkin silloin jos samasta perheestä kaatui useampia poikia tai sitten kysymyksessä oli ainut lapsi.

Tätä taustaa vasten on myös helppo ymmärtää sen uhrin, sen uhrauksen arvo, minkä nämä nuoret miehet ovat antaneet. Ihminen ei voi antaa suurempaa lahjaa kuin on se, että antaa henkensä isänmaansa, kotinsa, ystäviensä ja lähiomaistensa puolesta. Nämä nuorukaiset ovat sen lahjan antaneet.

Kun muistellaan lähihistoriaa, nousi 70-luvun muotiasiaksi lottien, sotainvalidien ja sotaveteraanien uhrausten väheksyminen. Ne ihmiset, joiden ansiosta sotien jälkeiset sukupolvet ovat saaneet elää vapaassa maassa, haluttiin aivan tyystin unohtaa. Melkein onnistuttiinkin, mutta ei sentään. Suomalaisessa ihmisessä asuva rehellisyys ja oikeudenmukaisuus voittivat tälläkin kertaa. Arvostus ja arvonnanto on vähitellen, mutta varmasti, palautunut. Niin lotat kuin sotaveteraanitkin voivat tänä päivänä valmistautua viimeiseen iltahuutoonsa kunniakansalaisena.

Tälle hautakummulle, tälle muistomerkillle on omistettu runo. Sen on kirjoittanut maanviljelijä Eino Mäki Valtaalasta.

**Siunattu kumpu, sankaripaasi, muisto tää aikojen menneiden.
Kallis on hinta, he lepäävät siellä, uhrin rakkaimmat vapauden.**

**Ketjussa polvien vastuun he kantoi, kun orjuus oli uhkana synnyinmaan.
Velvoituksen myös meille se antoi, ole valmis ain maatasi puollustamaan.**

Hyvät ystävät, meidän velvollisuutemme on tehdä kunniaa niille, joiden ansiosta lippu liehuu.

Kaatuneitten muistopäivänä sankarihaudalla 16.5.1999
Reijo Saari

MILLAINEN ON YRITTÄJÄN MAAILMA VUOSITUHANNEN VAIHTUESSA

Millennium-juhlat tulossa. Vuosituhat vaihtuu rakettien paukkeessa ja shampanjan kuohuissa. Yrittäjille 90 luvun lama jälkiseurauksineen oli varmasti järjestyttävämpi kuin numeroitten vaihtuminen vuosiluvussa. Järjestyksiä saattaa tietysti aiheuttaa vanhentuneiden ATK-laitteiden kieltäytyminen yhteistyöstä tai peräti lakko. Ja näihinkin ongelmiin olisi pitänyt varautua ajoissa, onhan lukuisat eri lähteet pyrkineet informoimaan käyttäjiä.

Onko yrittäjyys sitten muuttunut vuosien varrella. Lama toi muutoksen arvomaailmaan; yrittäjiä arvostetaan työpaikkojen luoja. PK-sektori, erityisesti palvelu, tulee olemaan työllistäjänä yhä tärkeämpi. Silti toimintaolosuhteet eivät ole muuttuneet. Yrittäjyysaste, n 7% työvoimasta, on matala verrattuna muihin EU-maihin. Aloittaneista yrityksistä vuoden kuluessa 20 % lopettaa. Viiden vuoden kuluttua on poistunut jo joka toinen. Laman aikana katosi 30.000 yritystä, uusia on syntynyt vasta reilu puolet tuosta luvusta ja nekin pääasiassa ruuhkaiseen Etelä-Suomeen.

Isossakyrössä on noin 280 yritystä, jotka työllistävät yli 600 ihmistä.

Kynnys työntekijöiden palkkaamiseen on korkea. Sen verran suuret ovat palkkojen sivukulut. Jos jaetaan työpäivä osiin, niin kahdeksasta tunnista työnantajamaksujen, palkkaverojen ja kulutusverojen jälkeen jää työntekijän omaksi palkaksi 3 h 8 min. (lähde: Verokiila pysyy leveänä, Veronmaksajat 11/98)

Keskimääräinen yrittäjätulo ei ole korkea, harvat osuvat toiminnassaan kultasuoneen. Sen sijaan yrittäjän riski on todellinen. Riskin vastakohtana toimii yrittäjävoitto. Yrittäjyys on aina vastuun ottamista omasta elämästään, riskin ottamista myös toisten puolesta. Vaatii rohkeutta aloittaa yritystoiminta, jos riskit tuntuvat kovin suurilta. Juhlapuheissa on luvattu parannuksia; muutokset ovat vaan kovin hitaita.

Tulevaisuudessa verkostoituminen ja yritysten välinen yhteistyö tulee lisääntymään. Pienten PK-yritysten mahdollisuus kovassa kilpailussa isoja vastaan voi olla juuri yhteistyö. Ittellinen kyröläinenkin osallistuu, luo suhdetoimintaa, koulutautuu, luo erilaisia yritysten välisiä kontakteja. Yritysten elinpiiri laajenee etenkin yhä kasvavan tietoverkon myötä. Verkottuminen auttaa osaltaan, että ne osaamisalueet joita ei hallitse, voidaan ostaa muilta yrityksiltä. Erikoistuminen tehostaa taas omaa osaamista. Yhteistyö vie eteenpäin. Ensi vuosituhaulalle on kuljettava avoimin mielin ja muutoksiin varautuen

Toivotan kaikille lukijoille iloista joulumieltä ja onnekasta vuotta 2000

Pirkko Viljanmaa
Isonkyrön Yrittäjät ry
puheenjohtaja

Vuosituhannen vaihtuessa

Vuosi on jälleen loppuillaan ja voimme hiljentyä joulun viettoon. On aika laskea arkiset vaatteet sivuun, levähtää ja koota voimia uutta vuotta varten. Vuoden lopulla on aika myös katsoa, kuinka vuosi on mennyt. Tilinpäätöksiä tehdään kotona, yrityksissä ja yhteisöissä. Monissa paikoissa riemuitaan vuoden hyvästä tuloksesta. Aina ei kuitenkaan mene hyvin, vaan joudutaan kirjaamaan huono vuosi. Hyvät ja huonot vuodet vaihtelevat ei vain tilinpäätöksissä, vaan myös meidän koko elämässämme. Siksi hiljentyminen joulun sanoman äärellä antaa voimia jatkaa eteenpäin huonojenkin aikojen yli.

Kulunut vuosi on vuosituhannen viimeinen vuosi. Ajanlaskumme alusta on kulunut kaksi tuhatta vuotta. On suorastaan käsittämätöntä, että me nyt maapallolla elossa oleva ihmiskunta, olemme tätä todistamassa. Se on suuri tapahtuma ihmiskunnalle, mutta pieni tapahtuma maailman-kaikkeudessa. Vuodet vaihtuvat nopeasti. Miespolvet vaihtuvat ja vanhat vaipuvat unholaan ja uudet tulevat tilalle. On kuitenkin aina muistettava sukupolvien työ paikkakuntamme ja isänmaamme puolesta. Nyt on kulunut 60 vuotta talvisodan alkamisesta. Talvi- ja jatkosodassa isämme puolustavat maatamme maksaen siitä kalliin hinnan. Työn suuruuden ymmärtää vasta, kun menee katsomaan elämää itäisissä naapurimaassamme. Tilanne maassamme olisi aivan toinen, nykyisestä elintasosta ei olisi tietoakaan.

Me olemme eläneet maassamme sodan jälkeen aikaa, jolloin kaikista ihmisistä pidettiin huolta. Tuloeroja tasoitettiin monin eri tavoin. Valitettavasti on todettava, että viimeisten vuosien aikana tilanne on muuttunut. Tuloerot ovat jatkuvasti kasvaneet. Muuttoliike maaseudulta maan kasvukeskuksiin ja Etelä- Suomeen lisääntyy autioittaen maaseutua. Tämän muuttoliikkeen pysäyttämiseksi on tehtävä kaikki voitava. Siihen ei yksin kuntien voimat riitä, vaan tarvitaan myös lisääntyviä valtion toimenpiteitä. Meidän kaikkien kunnan päättäjien on toimittava siten, että tässä kunnassa on hyvä olla ja asua ja että kaikki asukkaat viihtyvät ja tuntevat olonsa turvalliseksi. Kulunut vuosi on ollut kunnassa jälleen työntäyteinen. Uusi koulukeskus otetaan käyttöön vuoden vaihteessa. Koulunkäynti voi jatkua pääosin uusissa tiloissa. Rakentamisen jatkamisen eteen tehdään kovasti töitä. Ensi vuonna on toivossa saada uusi kirjasto valmiiksi koulukeskuksen yhteyteen. Sosiaali- ja terveystalvijoja kehitetään niin, että vanhuutta voi viettää turvallisesti ja kodinomaisissa olosuhteissa niin pitkään kuin mahdollista. Tämä edellyttää nykyisen palvelurakenteen uudistamista ja uusien palvelumuotojen toteuttamista. Kunnan muuta asuntotuotantoa edistetään edullisilla tonteilla sekä erityisellä Isokyrö -bonuksella, sekä uusien vuokratalojen rakentamisella.

Tärkein kunnan hyvinvointia ylläpitävä voima on kuntamme kaikkien eri yrittäjien hyvä menestyminen sekä työllisyystilanne. Siksi on tärkeä, että kunta on mukana omalta osaltaan edesauttamassa yritystoiminnan kehittymistä monin eri tavoin. Pienimuotoisen elinkeinotoiminnan lisäämisellä on myös suuri merkitys kuntamme tulevaisuudelle.

Rakentakaamme kotikuntaamme yhdessä, iloisin mielin ja tulevaisuuteen luottaen.

Haluan toivottaa kaikille kuntalaisille joulurauhaa ja onnea vuodelle 2000.

Jaakko Rinta
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Joulun tohinaa

No voi sun, kun joulunalusviikko taas päälle pukkaa
ei auta muuta kuin haroa tukkaa,
jotta kuinkas tässä on aika hurautanut .
ja taaskin oon vakaan päätöksen unohtanut,
että ensi joulu kun jälleen koittaa,
osaan varmasti hommani ajoissa aloittaa.
En kiirehdi, hössötä, huolehdi turhasta,
vaan nautin täysin siemauksin puuhasta.
Syksyn pimeään loskan pois mielestä räjäytän.
Leivon, paistan ja herkuilla pakastimen täytän.
Rauhassa, harkiten lahjat käärin,
saan nauttia joulusta mielin määrin.
Ei tarvitse kauppojan tungokseen tukkia,
vaan mieli hellänä odottaa pukkia.
Ja nauttia, nauttia vaan!
Sitten ensi vuonna!

Mutta nyt, taas on päädytty tähän,
on viikossa päiviä liian vähän.
Ei tuu meidän huusholliin joulu menolla tällä.
Taas rehkittää isolla hässäköllä.
Aatonaatto se hien jo nostaa pintaan,
ja pakettikin naapuriin, mihin hyvänsä hintaan,
kun sieltäkin aina muistetaan,
haisusinttiä tai joulutähtiä vaihdetaan.
Ja vielä on sekin täti, serkku ja kummin kaima,
No, onhan sieltäkin lahjottu aina!
Eihän niitä nyt mitenkään voi ilman jättää.
Suhaan äkkiä kauppaan, alan kärryihin mättää
hyvyskää, herkkua, konvehtirasiaa jos jonkinlaista.
Sitten vikkellä kotiin ja muistan; Nyt kinkku paista!
Possupaistille mojavon kokoiselle täytyy antaa
sahaa,
niin passaa uuniin paremmin, ei kasvattaisi mahaa.
Ja eikun kankku uuniin yöksi tirisemään,
herkullisen lihan tuoksu kutkuttamaan nenää.
Mutt eikös aamuyöstä stressinpoika kiusaamahan
ala, murehtimaan pistää;
Ei kai kallis lihamöltti käristy ja pala.

Aattoamu valkenee, emäntä se noituu:
Mitenkähän päivän tämän kiiret oikein hoituu,
sata rautaa ahjoon laittaa, sinne tänne huiskia
lanttuloorat uuniin muistaa, isännällekin tuischia,
jotta minkä kuusen kummituksen se meinaa
tupaan kantaa?
Oksat harvat, keno latva, huutia sais mokomalle
antaa!
Mutta olkoon! Kun on joulu! Pihallekin jo lähti.
Kaivan kuusenkoristeet, heti pähkäilen: "Voi
latvatähti!"
Vanha vino sekin, sopii kuusenkantturaan, kuin
kanteen vakka.
Panen heti toimeksi, kun löytyy almanakka.
Kirjaimin kissankokoisin kyhään merkinnän
suuren.
Muistan ostaa latvatähden uuren!
Sitten ensi vuonna!

Joulun tuoksut täyttää tuvan, emäntä kun
hääräilee,
pötyä hän pöytään kantaa, väkeänsä määräilee
toimittamaan askareitaan, auttelemaan pikkuisen
Tuppaa liika homma saada aikaan olon krätyisen.
Aattopäivä illaks vaihtuu, kiireet loppuu, helpottaa.
Niinpä viimein emäntäkin joulun vieton aloittaa
Siinä takan lämpimässä köllötellään pulleana
massut.
väsyssä jaloissa ja pukin tuomat tossut.
Tunnelma on lämpöinen, koko perhe aistii sen.
Ajatuksin hellin itseäni palkitsen.
Ja vielä kerran itseäni muistutan
joulun tohinan mä ajoissa aloitan.
Sitten ensi vuonna!

nimimerkki Pöytäloorasta

Pyörtänööllä paljahan jaloon.

Tootta
onnellisia
ihimisiä, kun
teill'on
Kyrönmaan
lakeus aina

Jos haluaa tuntea miltä maa maistuu, niin on paras ottaa kengät pois jalaasta ja kosketella piennarta ja pihaa anturan iholla. Tootta onnellisia ihmisiä, kun teill'on

Kyrönmaan lakeus aina lähellä, toista soon meirän kesäpohojalaasten, jotka vain miälesnänsä saa kattella minkä karvaanen taivahan ranta tänä päivänä on.

Akkaväki ei katto hyvällä kum' mä trohonaan kärmeskivikos paljahan jaloon, muttei ne kaas tiärä miltä se tuntuu kun vähä karvasteloo. Siinä näkee oman maan olon ja menon. Lehmäjoen Vainiolla meill'on kesäkoto johona pitää päästä käymähän muinakin aikoon. Saatei, musta voi tulla kokokyröläänen kun vuaren päästä mulle annetahan lähtöpassit Helesingin kaupungin töistä. Sitte ei kukaan sano mitää vaikka moosin teirän vaivoona läpi vuaren. Kyrönmaan väki vähenöö tilastojen mukahan aina parilla lähtijänä vuares. Jokku lähtöö lopullisesti ja toiset menöö mualle töihin. Kattelkaa hyvät ihmiset ympärillenne. Ne jotka Isooskyröös syntyy ei voi sille mitää, mutta ne jotka on siältä mualle lähteny, ne voi tulla takaasin kun niitä vähä kutkutteloo. Mitä ne mualla teköö, kun niitei enää tyä aharista. Tääll'olis tilaa vaikka suurellekin porukalle, eikä tarttis viarasmaalaasista aloottaa. Ottakaa omanna takaasin, hairakkaa kiinni kun näätte niitä vapaana. Tämä voi olla sellaanen vuasien rojekti. Siinä saa kaikki olla mukana, notta siitä vaan.

Tootta ottanu mut oikeen yrittäjäkummiksi Isooskyröön. Ei soo helappua, kum'mä tunnen teirät. Eihän kyrölääselle ittelliselle vieras mitää voi opettaa. Sä tiärät kaiken ainaki omasta miälestäs. No hyvä on, emmä mitää tyrkytä. Jos sä kuiteski luulet, jotta mulle olis matkoolla tarttunu jotaki vierasta oppia tai kokemusta, niin kysy. Sanotahan, jottei kysyvä tiältä eksy ja niinhän se on, nottei sun trenkää kaikkia uskua. Mulla voi olla kuitenkin jotaki sellasta salaasta tiatua, joka vois olla sulle avuksi. Soita ja kysy tai pyyrä käymähän. Moomma Saaran kaas kiärtäny melekeen kaikki Kyrönjoen pohjoospualiset tiet kesäasin. Mä voin tulla vaikka mumman vanhalla punaasella pyrällä, niin kukaa ei tiärä minkä tähären mä teirän sillan korvas pirätän. Jokku viisahat väittää, notta soon kiälitairosta kiinni minkäläänen kulttuuri eri paikoos on ja pitää puhua ostajan kiältä jos haluaa kauppoja. Mä prukaan

puhua aina sen maan kiältä mihinkä mä jourun menemähän, jos mä vain osaan. Paljon moon kiäliä oppinukki kum'moon niin palio maailimaa kiärtäny ja välillä aina vähä pirätelly. Kun helesinkiläinen ajeloo pohjaasehen ja tuloo Jalasjärvelle, niin mukulat kysyy, notta mikä teihin ny meni ku kiäli muuttuu.

Kattelkaa vähä taivahanrantaa ja olkaa niiku taivaanrannan maalaria. Siältä voi näkyä jotakin hyvää tulevaisuuren varalle. Mä kävin kesällä Ylistaros Kriikun mylly. Siälöli Kyrönjoen kartta, josta näkyy, jotta Kyrönjoes on ollu 13 myllyä Isonkyrön pitäjäs. Kattokaa taas taivaanrantahan niin ette näe yhtää myllyä pystys. Kaikki on hajotettu, joku peruskivi kosken kuahuus seisoo, mutta siinä kaikki. Mä haluaasin maalata Isonkyrön taivaanrantahan yhyren myllyn malliksi muille, sellaanen, jokajauhaas viljaa ja näyttääs mikä on ollu tämän maakunnan perusta, oma pelto ja oma mylly. Perustetahan uusi, vaikka "Nuujan mylly" oy, kyllä mä lähären siihen osakkahaksi. Pistetähän se mylly kökällä pystyhyn ja pyrimähän. Jalostetahan sitte käsityönä kyröläästä viljaa herroolle myyrä ja kirjoitetahan uutehen Maamme-kirjahan tositarina Kyrönmaan vilja-aitasta. Tuntuus niin hyvältä teherä lupaa kysymätä jotakin sellasta minkä osaa ja mistä sais olla ylypiä.

Mikä on internetti ja kommunikaattori? Se ei oo nätti separaattori. Tuallaasia uusia asioota tuloo joka vuasi etehen. Mä sanon, että kysykää koululaasilta, kyllä ne tiätää. Jos moomma viälä viarahia uusille sanoolle ja asioolle, niin ei se tarkoota sitä, nottei niistä jotakin hyätyä olis. Mull'on ollu kommunikaattori jo yli kolome vuotta taskus. Moni sanoo, jotta se uurempi on paree ja mä ostan vasta ku tuloo se nelijännen poloven vehejes. Kyllä tämä ensimmäänenki hyvä on ku sitä vertaa kaikkiin niihin tavaroohin jotka se korvaa. Mulla on siinä vehkehes telefooni, vaksi, tupakkioloran kansi muistihin panoja varte, kaikkien kavereitten osootekirija, pankkiautomaatti, kaikki maailman kirjastot intemetin kautta ja sähköpostilaatikko, jonka kautta voi lähettää kirjeitä vaikka amerikkahan ja heti. Pistä siinä nyt sitte toimistos kassiin ja kannu mukanas niin näet eron tähän uutehen vehkehesehen. Nyt saamma yhyres vähä trossata. Tämän kaikenhan on tehny kyröläänen Jorma Ollila, no on sillä ollu joku viisas kaveri föllys, mutta nekin on varmahan alkujaan kyrölääsiä. Katto ny sitte viälä vähä ittiäs. Et sä voi olla pahee ku tua toinen kyröläänen. Sulla on kaikki maharollisuuret tehrä uuret ollilat, joista muut maalaaset sitte kysyvät, että mitä ne on. Keksi vaikka nettiseparaattori.

Matti Kivinen

Venäläisten vankeudesta kotiin palanneiden lasten lukumäärä lisääntynyt.

Isonkyrön Joulussa v.1997, esittelin 17 venäläisten vangitsemaa lasta, jotka olivat säilyneet elossa ja vapautuneet vankeudesta rauhan solmimisen jälkeen v.1721 (*Isonvihan aikana vangittujen lasten kohtaloita s.20-21*). Artikkelin kirjoittamisen aikana oli olemassa perimätieto, jonka mukaan Korvolan talosta olisi venäläisten vangitsema poika palannut vanhana miehenä takaisin.

Vangittujen luettelon mukaan Korvolan talosta vangittiin 20 vuotias Kalle Jaakonpoika, mutta kun Korvolan rippikirjoissa Isonvihan jälkeen ei löytynyt merkintää Kallesta, näytti perimätieto virheelliseltä. Korvolan sukua tutkiva Erkki Korvola on kuitenkin onnistunut löytämään asiakirjoja, jossa Kallen kotiin tulo voidaan varmistaa:

Perunkirja vuodelta 1728

Vuonna 1728 marraskuun 12 päivänä pidettiin perunkirjoitus lautamiesten Juho Kauppilan ja Juho Rengon läsnäollessa Korvolan 11/4 manttaalin perintötilalla kuolleen Jaakko Söyringinpojan ja hänen kuolleen vaimonsa jälkeen. Paikalla oli heidän lapsensa Kalle Jaakonpoika ja hänen siskonsa Maria Jaakontytär.....

Isonkyrön syyskäräjät 4.10.1729

Kreki Korvola Tuuralasta ilmoittaa, että hän on ostanut vaimonsa äidin veljeltä Kalle Jaakonpojalta suku- ja omistusoikeuden puoleen 11/4 manttaalisesta Korvolan sukutilasta,.....

Perimätieto on siis totta kotiin paluun osalta, ja vankeudesta vapautuminen tapahtui todennäköisesti heti rauhanteon jälkeen v.1721.

Perunkirjoituksen jälkeinen seuraava merkintä Kallesta löytyy vuodelta 1729, jolloin hän toimi sisarentyttären Matti pojan kummina. Kallen asuinpaikaksi on merkitty tällöin Kaustinen. Seuraavat merkinnät Kallesta löytyy edelleen Kaustisen talosta, jossa hänet on merkitty rippikirjaan vv. 1730-31. Kalle Jaakonpojan ilmoitetaan olevan tällöin "*alfskedad soldat*" = eläkkeellä oleva sotilas. Tämän jälkeen Kalle katoaa. Tähän saakka Kalle on voitu varmasti paikantaa siten vv. 1728-31. Kallen asuminen Kaustilassa saattaa merkittä-

vitä, että hän oli Kaustilan vuonna 1726 värväämä sotilas, joka selittäisi vähäiset merkinnät hänestä.

Kaustisen rippikirjassa Kallen nimen jälkeen esiintyy vaimo Kaisa Paavalintytär. Mahdollisesti he eivät olleet aviopari, sillä Kallen ja Kaisan vihkimerkintää ei ole löytynyt. Sitävastoin alapääläisellä sotamies Juho Engmanilla oli saman niminen, vuonna 1726 vihitty aviopuoliso.

Todettakoon vielä lopuksi, että Orismalan Liimakan talossa sai lapsen 11.11.1723 Kalle Jaakonpoika ja Inkeri Pertuntytär. Pariskunta mainitaan Liimakassa myös vuoden 1724 henkiveroluettelossa. Liimakan Kalle Jaakonpoikaa ei ole kuitenkaan pystytty luotettavasti yhdistämään Korvolan Kalleen.

Vankeudesta kotiin palanneet lapset

<i>Iisakki</i>	<i>Iisakinpoika</i>	<i>Somppi</i>	<i>Heikkola</i>
<i>Esa</i>	<i>Yrjönpoika</i>	<i>Karhu</i>	<i>Heikkola</i>
<i>Liisa</i>	<i>Antintytär</i>	<i>Kannasto</i>	<i>Orismala</i>
<i>Susanna</i>	<i>Simontytär</i>	<i>Annala</i>	<i>Orismala</i>
<i>Sofia</i>	<i>Tuomaantytär</i>	<i>Rouru</i>	<i>Valtaala</i>
<i>Jaakko</i>	<i>Simonpoika</i>	<i>Killinen</i>	<i>Napue</i>
<i>Jaakko</i>	<i>Matinpoika</i>	<i>Palo</i>	<i>Palonkylä</i>
<i>Heikki</i>	<i>Matinpoika</i>	<i>Palo</i>	<i>Palonkylä</i>
<i>Maria</i>	<i>Antintytär</i>	<i>Vähä-Palo</i>	<i>Palonkylä</i>
<i>Kalle</i>	<i>Pertunpoika</i>	<i>Penttala</i>	<i>Palonkylä</i>
<i>Jaakko</i>	<i>Tuomaanpoika</i>	<i>Reini</i>	<i>Palonkylä</i>
<i>Matti</i>	<i>Vilpunpoika</i>	<i>Kleemola</i>	<i>Lehmäjoki</i>
<i>Antti</i>	<i>Mikonpoika</i>	<i>Turja</i>	<i>Tuurala</i>
<i>Juho</i>	<i>Matinpoika</i>	<i>Luhtala</i>	<i>Tuurala</i>
<i>Kalle</i>	<i>Jaakonpoika</i>	<i>Korvola</i>	<i>Tuurala</i>
<i>Jaakko</i>	<i>Matinpoika</i>	<i>Hoppa</i>	<i>Hevonkoski</i>
<i>Matti</i>	<i>Mikonpoika</i>	<i>Tuuri</i>	<i>Hevonkoski</i>
<i>Matti</i>	<i>Simonpoika</i>	<i>Varo</i>	<i>Ritaala</i>

Edellä esitetty lista kaipaa edelleen täydennystä ja kaikki tiedot ovat erittäin tervetulleita.

Matti Lehtiö

Isonkyrön vuoden 1999 yritys POLYNO

Reijo Rintatalo kertoo Polyno Oy:n vaiheista 74 - 99

Kotitilan hoitajana ja tilan ulkopuolella työssäkäyden aloitimme vaimoni kanssa yhteisen taipaleen. Lapset syntyivät vuosina 70 ja 73.

Suunnitelmia yrityksen perustamisesta tehtiin, pankinjohtajan puheilla piti käydä, oli kiire ja tapaaminen oli saatava sunnuntaina. Pankinjohtaja syytti sikaarin ja kyseli suunnitelmia ja arvioi bisnestä. Laskelmat olivat epä-määräiset ja ala outo. Onneksi oli luot-tamusta 16 000 mk summalle, ilmei-sesti muut velat olivat kunnossa. Yhtiö perustettiin v 1974 omakotitalon auto-talliin, jonne hankittiin kaksi muovinsau-mauskonetta sekä työllistettiin 2 hen-kilöä. Minkäänlaista tietoa ei ollut muovista, mutta kun koneet oli nähty, tuntui että kyllä nuo nyt jotenkin saa toimimaan. Tätä ennen olin tutustunut vaimoni naapurintuttaviin, joilla oli joitain näkemyksiä tuotteiden tarpeesta.

Vuonna 1976 rakensin maatalouteen varastotilan, johon siirsin valmistuksen ja hankimme sinne painokoneen sekä kalvonpuhalluslinjan muovikalvon tekoa varten, sekä palkkasin 2 työntekijää lisää.

Vuonna 1977 päästessämme vähän kuusalle toiminnasta pyysimme silloista kunnanjohtajaa käy-mään. Hänelle esitettiin tarpeellisten tilojen saantia toiminnan jatkamiselle.

Ostin tontin, kunta rakensi kiinteistön, johon vuonna 1977 siirryttiin ja myöhemmin lunastettiin omaksi. Vaimo jäi Kemiran laboratorion yritys paperihommiin. v 1987 lisättiin kalvonpuhalluslinja ja Flexopainokone sekä saumauskone. Henkilöstöä oli kahdeksan.

Vuonna 93 päätettiin luoda markkinointijärjestelyt uusiksi Pyrollpackin kanssa. Tämä yhteistyö edes-auttaa myös kansainvälistymisessä laajemman tuotesortimentin ollessa kyseessä. Investoitiin tuotannon käyttökoneisiin, jotka ovat pääosin huippu-luokkaa myös tehokkuudeltaan.

Näihin kiinteistötiloihin, joissa nyt toimimme, pääsimme v 1997. Tällöinkin Isonkyrön kunnan ja paikallisen OP:n myötävaikutuksella.

Tänäpäivänä teemme työtä kolmessa vuorossa työllistäen n.23-25 henkilöä.

Materiaaleja tulee tehtaalta 700 tonnia vuosittain, jotka sitten kulkeutuvat valmiina tuotteina eri puolelle

Firman johtamisen lisäksi viljelee Reijo vanhaa kotitilaansa. Sen lisäksi aikaa jää vielä mieskuorolle ja syksyisin hirvenmetsästys vie miehen metsälle. Lenkkipoluilla on aikaa mietiskellä päivän töitä, joskus reitti venyy yli 20 kilometriä. Tällä hetkellä vapaa-aika kuluu tiiviisti uuden tuvan rakentamisessa.

Suomea sekä lähialueille, Ruotsiin, Venäjälle ja Baltiaan.

Valmistuksessamme pyrimme hyvään yhteistyöhön asiakkaiden kanssa ja huomioimaan heidän tarpeensa. Henkilöstömme osaaminen ja halu tehdä laadukasta työtä on erityinen vahvuus.

Tuotteemmehan ovat muovipussityypiset moniväripainetut tuotemyyntipakkaukset, painetut ratakalvot yms. Pakkauksen tarkoitus on täyttää asiakkaidemme tuotteiden säilyvyyden, hygieenisyyden, tuotetietouden, kuljetettavuuden, esillepanon, myyvyy-

den, läpinäkyvyyden ja edullisuuden vaatimukset. Milläpä nämä vaatimukset paremmin täyttää?

Näiden materiaalien kehitys jatkuu edelleen ohkaisemmiksi, kirkkaimmiksi, lujemmaksi tiiviimäksi, edesauttaen tuotesäilyvyyttä.

Yrityksen tuotannossa syntyvä epäkurantti aine menee kierrätykseen; putkiin tai säkkeihin yms. Kaatopaikalle sitä ei missään tapauksessa saisi viedä. Mutta kun jätteet tarvitsevat myös keräily- ja kuljetus pakkauksen

En malta olla käsittelemättä esim. leipomo-teollisuuden muovipussipakkausta. Ajatellaanpa miten paljon energialuonnonvaroja on kulutettu, kun vilja eri vaiheissa viljellään ja käsitellään jauhoiksi asti ja sen jälkeen leiväksi ja kaikki ne vaiheet, ja päästetään pilaantumaan, kuivumaan tai muuten saastumaan poisheitettäväksi.

Se nyt vasta luonnonvaroja tuhlaa. Muovipussi edellämäinitun käytön jälkeen on järkevintä polttaa. Ei näin kevyitä ja niihin jääviä epäpuhtauksia ole järkevää ruveta jälkikäsittelemään ja pesemään, koska siihen kuluu energialuonnonvaroja.

VTT:n tutkimuksissa on tultu päätöksiin, että materiaalimme on palaessaan puhtaampaa kuin kaasu. Kun päästöjä mitataan, puusta ja paperista lahoessaan tai poltettaessa tulee aina häkää yms. epäpuhtauksia.

Muovipakkaus materiaali on kompaktissa muodossa ja sisältää saman energian kuin mitä siihen on käytetty. Lisäksi Suomeen tuodaan 6000 litraa per asukas polttoöljyä, jotka poltetaan taivaan tuuliin.

Muovi poltettuna esim. pelleteissä korvaa polttoöljyä ja on tällöin jo suojellut monin verroin luonnonvaroja.

Varmaa on että asenteet muuttuvat, metalli ja lasi esim. juomapulloista tulee häipymään kalliiden kuljetuskustannusten johdosta, joissa tonneja kuljetellaan edestakaisin teillä ja käsittelyssä, puhumattakaan uudelleensulattamisessa, jossa tarvitaan energialämpöä 1000 asteeseen saakka. Muovilla se on vain 150-180 astetta ja energiaa säästyy. Normaalit pakkausmuovit ovat Suomessa merkattuja ja turvallisia käyttää, vaatien hieman paneutumista selvityksiin.

Energiaa kuluu kaikessa meidän toiminnassamme

tuotteiden ja palveluiden yms. tarpeeseen. Miten ja millä se tuotetaan?

Kun euroopasta tai kasvutaajamista tulee kotikylille niin peljättävän vähäisiksi talojen valot menevät. Onneksi kotikylän rintamailla on ilahduttavasti uusasutusta tulemassa ja nuoria perheitä. Varmaankin kehitys on, että hankitaan ammatit ja maataloudesta hankitaan lisäansiot.

Hyvät kulkuyhteydet, maaseudun rauha ja elämisentaso vahvuutena luo uskoa täällä olemiseen ja myöskin ympärivuorokauden palavat valot ja viilsketehtaan tiimoilla jossain määrin.

Terveisin Reijo Rintatalo

Mirjami Rintatalo pyörittää Polynon maksuliikennettä ja muita paperitöitä.

-Paljon tulee pyöreitä vuosia, toteaa Mirjami, olen 20 vuotta ollut näissä hommissa, 30 vuotta naimisissa, viisikymmentä rapsahti mittariin syksyllä ja firmallekin tulee 25 täyteen. Runsaat kukkaset konttorissa kertoivat vieläkin äsken olleista syntymäpäiväjuhlista.

Raatajavanhus Jaakko Jussero

I.A.Penttalan tekemä kirjoitus ja haastattelu kivenhakkaaja ja maanviljelijä Jaakko Jusserosta Isonkyrön Palonkylästä. Kirjoitus on ollut jossain lehdessä helmik.5.pnä 1925. Lehden nimeä ei ole tiedossani. Tallentaja Esko Vaissalo.

Jaakko Jussero on syntynyt Isonkyrön Lehmäjoenkylän syrjäkulmalla v. 1844 ja täyttää helmikuun 7 päivänä 81 vuotta. Eletään vuotta 1925. Isä kuoli 40 vuoden vanhana ja äiti jäi leskeksi neljän alaikäisen lapsen kanssa. Koti oli kaikin puolin puutteellinen ja köyhä, joten kunnan täytyi myyttää kaksi lasta vähemmän vaativille elätettäväksi ja hoidettavaksi. Siihen aikaan ei ollut vielä kunnalliskoteja maalaiskunnissa, vaan kunnat möivät hoidokkinsa vähemmän vaativille. Matti Kiltinen huusi Jaakko-pojan, joka silloin oli 8-vuotias. Kodin suurta köyhyyttä todistaa mm.se, että kun Kiltinen tuli Jaakkoa hakemaan, niin hänellä ei ollut päällään muuta vaatetusta kuin ainut pitkä ja karhea hurstipaita. Talvi kun oli, niin Kiltisellä oli reessä paksut vällyt, joihin hän kiersi Jaakon hurstipaitoineen, joten pitkästä matkasta suoriuduttiin kuitenkin kunnialla ilman suurempaa vilua.

Tällä tavalla Jaakkoa sitten pidettiin niin kauan, että hän itse kykeni asiansa hoitamaan ja itsensä elättämään. Naimisiin Jaakko meni 18-vuotiaana. Tämän jälkeen oli hän lähes 10 vuotta renkinä hyvällä menestyksellä.

Aika ja tavat olivat silloin raakoja. Niinpä Jusserokin joutui eräällä ajelumatkalla muutamien "häjjen" kanssa tappelurytökkään, josta oli seuraus, että mies murhattiin. Jussero ei kylläkään kuolettavaa iskua antanut, mutta kun hän tappeluun osallistui, ja tapaus oli kaikin puolin hämärä, niin hänet tuomittiin kahdeksi vuodeksi Kakolan linnaan. Silloin hän 27- vuotias ja naimisissa ollut jo 9 vuotta. Mutta Kakola Jusserosta sitten kasvattiin oikein miesten miehen. Siellä oppi hän mainioksi kivimieheksi, mm. hakkaamaan hienoja hautapatsaita, joita hän kotiin päästyä on valmistanut huomattavan paljon moniin eri kuntiin. Myöskin hautain reunakiviä Jussero on paljon valmistanut. Suurimmat "laakerit" Jussero on kuitenkin ansainnut kivinavettain, kirkkojen ja kivisiltain valmistuksessa. Jussero on urakalla rakentanut 18 kivinavettaa, keskimäärin 10 vanhaa sylvä pitkä ja korkeus korttelia paksuista kivistä 5:stä aina 10:een kertaan asti. Seinät on melkein aina tehty kaksinkertaiset. Ilmajoen kuuluisan Könnin 20 sylvä pitkän ja 10 korkean kivinavetan on Jussero myöskin puolivälillä urakoinut ja asunut ja sementillä sisustanut.

Puoli-kivinavetoita Jussero on urakoinut noin 20, 2- ja 3-kertaisia, keskimäärin saman pituisia kuin edellämäinutkin navetat. 30 myllynkiveä Jussero on hakannut ja monen myllyn työssä hän on ollut etumiehenä alusta loppuun asti. Vähimmässä laskussa on hän 400 rakennuksen kivijalan kivet valmistanut, sekä paikoilleen asettanut, navetat ja myllyt y.m. siitä poisluettuna. Vaasassa ja monessa muussa kaupungissa Jussero on tehnyt paljon kivitöitä rakennusmestareille Laslille ja Juho Myntille.

Isonkyrön kirkon rakennustöissä Jussero on ollut neljättä vuotta. Muunmuassa kirkon raput ja etuseinän kulmien kauniisti hakatut kivet ovat hänen kätensä valmistanut. Kirkon julkioven päällä olevan nimikirjoitus- ja vuosilukukivenkin Jussero on hakannut.

Urakalla on Jussero toisen isokyröläisen kivimiehen Matti Palo-vainajan kanssa tehnyt Isonkyrön ja Ylistaron kirkkojen pihamaan kiviaidat, joiden yhteinen pituus on yli puoli kilometriä. Huomattava osa aittaa on kaksinkertaista. Kauppasumma molemmilta aidoilta oli 1.500 mk. Isonkyrön kirkon vieressä olevan laajan hautausmaan kiviaidan teossa Jussero on myöskin ollut etumiehenä koko ajan ja samaten on hänen johdolla sanottu hautuun murtamalla tehty hyvin kivi- ja mäkipäraseen maahan.

Orisbergin tilalla on maanviljelysneuvos Edw. Björkenheimille Jussero tehnyt kivitöitä melkein yhteen jaksoon 10 vuotta. Sikalan, meijerin, navetan ynnä monien muiden rakennusten töissä on hän ollut koko ajan. Monia satoja tynnöreitä sementtiä on Jussero mainittujen huoneiden sisustukseen käyttänyt. Ukko arvelikin allekirjoittaneelle, että "tuskin on yhtään työmiestä Björkenheimille niin tuttua kuin minä".

Nurmeenjoen Lapuan kirkonkylässä olevan sillan 12 kivikertaa korkeat kiviarkut Jussero on Matti Palon kanssa tehnyt urakalla 6.000 markalla. Pienempiä maantiesilloja on Jussero kivistä tehnyt lukemattomia, ja urakalla tehnyt uusia teitä mäki- ja kivipohjaisten maiden yli.

Vaikka Jusserolla oli täällä kotimaassa yllinkyllin töitä, niin mieli kuitenkin paloi "kultaiseen" Amerikkaan, jonne hän matkusti n. 50-vuotiaana.

Amerikassa hän teki kaksi ja puoli vuotta samaten kivitöitä. Amerikka ei kuitenkaan Jusseroa kauan miellyttänyt, ja niin hän matkusti takaisin Suomeen. Vaikka ukko Jussero onkin jo 81-vuotias, niin siitä huolimatta hän yhä edelleenkin tekee leipätyötään. Melkein koko viime kesänkin hän oli kivitöissä monessa paikassa, ja ensi kesälle häntä on jo taas mainittuun työhön pyydetty useaan paikkaan.

"Kyllähän sitä kesällä taas työhön menen, jos terveys ja voimat myötä antavat", tuumi ukko tämän

kirjoittajalle. Muurimestarin työtä Jussero on myöskin tehnyt: lukuisasti riihen ja saunan kiukaita. Mutta eipä puutyökään ole Jusserolle vieraita, sillä hän on tehnyt kivi- ja muuraustyön ohella paljon puutöitäkin, ollen siihenkin koko kätevä. Paljon on Jussero vanhaan tapaan käsisahalla sahanut lankkuja ja lautoja.

Kivimieheksi Jussero on kuitenkin ikäänkuin syntynyt ja pystynyt tekemään hyvinkin hienoa työtä. Eräänkin ison rakennuksen kivijalan kivet on hän peileille hakannut, samoin siistejä nimi- ja vuosilukukirjoituksia ja -numeroita. Kivityötä onkin Jussero tehnyt pääasiassa noin 55 vuotta.

"Kyllä sitä kivijalkaa tulisi lähes 75 kilometriä, jos kaikki laittamani ja paikoilleen panemani kivet pantaisiin suoraan riviin pää päähän kiinni", arveli Jussero, kun näistä asioista puhuimme.

Hyvin todennäköistä onkin, ettei ukko paljoakaan yli laskenut. Mutta eivätpä lapio ja kuokkakaan ole Jusserolle vieraita. Onhan hän niiden kanssa hyvinkin tuttu. Kymmeniä tuhansia syliä on hän ojaa luonut ja kuokkaakin heiluttanut. Viime kevätkesällä hän vielä loi ojaa 1.000 syltä kolmen viikon ajalla, kun silloin ei ollut kivitöitä tarjolla. Oja oli tukkoa ja märkäpohjaista.

Vuonna 1901 osti Jussero Yli-Pispan talosta noin 35 hehtaaria käsittävän maan, josta toinen puoli oli metsämaata. Isonjaon aikana talo siirrettiin n.4 km Isonkyrön kirkolta Lehmäjoelle päin ja kartano rakennettiin kauniille kuivalle mäelle, mäen rinteeseen. Talon ostosta täytyi tehdä sievoinen velka, mutta kaikki Jussero maksoi isäntänä ollessaan.

Isäntänä Jussero oli 20 vuotta. Mutta tänäkin aikana hän teki pääasiassa kivitöitä ja poika Jaakko asui taloa. V.1921 luovutti Jussero talon pojalleen Jaakolle, kohtuullisen eläkkeen vain itselleen edustaen. Eläkettä hän tuskin on vielä tähän mennessä ottanut paljoakaan, koska ansiotyöllä on saanut riittävästi varoja elämän tarpeisiin.

Ukko Jussero on vielä hyvissä voimissa, niin henkisesti kuin ruumiillisestikin, vaikka ikää on jo yli 80 vuotta.

"Koskaan en ole ollut sairas ja terveyteni on ollut mitä rautaisin", sanoi ukko, "ja työtä olen aina tehnyt ja lujaa, eikä aikani olisi muuten kulunutkaan. Kun sitä oli oikein parhaillaan, niin kiveäkin veistin kuin leipää, ja työssä olen ollut, tuuli tai satoi, eikä kesken päivää ole koskaan tultu, vaan on työtä tehty varhaisesta aamusta iltaan, toisinaan pyöreitä päiviä!" Näillä sanoilla ukko lopetti haastattelun.

Lapsia avioliitosta on syntynyt 10, joista 3 poikaa on enää elossa, ja vaimo kuoli 3 vuotta sitten yli 80-vuotiaana. Olen tässä kaikessa lyhykäisyydessä kuvannut tarmokkaan, työteliään raatajavanhuksen monivaiheista, työsaavutuksista rikasta elämää. Hän on, jos kukaan suurmies omaa laatuaan, jonka veroista ei varmaankaan ole montakaan ollut ennen ja tuskin nykyisinkään.

Kova on ollut mies, mutta lujaa on myöskin se työ, jonka Jussero on jälkeensä jättänyt. Jusseron kivityöt ovat sitä laatua, että ne varmasti suurelta osalta kestävät vuosisatoja, ehkä tuhansia vuosia hänen jälkeensä, jos vain saavat turmelematta olla paikoillaan. Nykyaikana kaikenkarvaisia tyhjäntoimittajia ja humpuukimestareita juhliitaan ja heidän kunniaukseen ylistyshymnejä veisataan. Heidän saavutuksensa suorastaan kalpenevat ylläluetellun työnpujouden rinnalla, ja kuitenkin, ukko Jusseron kaltaiset elämän esitaistelijat, todelliset työnritarit, saavat melkein aina vaipua unholaan ilman minkäänlaista huomiota ja tunnusta. Palkkavaatimuksissa Jussero on ollut hyvin kohtuullinen, jota todistaa sekin, että hänelle on maksettu melkein aina enemmän kuin hän on pyytänyt. Ja elämässään on hän noudattanut mitä suurinta yksinkertaisuutta ja säästäväisyyttä. Nykyaikaisen elämän huvi ja loisto kaikkine mukavuuksineen on hänelle vierasta ja turhaakin. Työ ja taas työ, se se on ollut, josta Jussero on huvinsa ottanut, ja työ se on edelleenkin, joka hänet aateloitsee.

Laajalla alalla Jussero tunnetaan ja kätevyyttään ja työtarmoaan ihmetellään. Tehkäämme hengessämme kunniaa pitkän päivätyön suorittaneelle kunnon raatajalle.

Torstaina helmik.5.pnä 1925.

I.A.Penttala.

Rikas vuosi

Harjoitukset ovat ohi ja kenraaliharjoitus edessä. Matkalaukku helvettiin esityksiä oli yhteensä kymmenen

Kyrönmaalla, niin kuin tietysti joka kolkassa Suomen maassa, on vuoden mittaan ollut niin iloisia kuin surullisiakin tapahtumia koettavana. Elämme ja toimimme pienellä paikkakunnalla. Niinpä kaikki tapahtumat koskettavat meitä erityisesti verrattuna suurempien kuntien ja kaupunkien tapahtumiin.

Me yhdistyksenä olemme ottaneet tapahtumatoiminnan merkityksen suurennuslasin alle. Kaikki tapahtumat, tilaisuudet, harrastukset, kokoukset, ihan kaikki, johon ryhdyimme, teemme työn alusta loppuun suurella sydämellä. Haluamme tehdä hyvää jälkeä ja tarjota elämyksiä ja laatua erityisesti Kyrönmaan nuorille.

Kyrönmaan Nuorten Tuki ry:n toiminta alkoi virallisesti vuonna -98, jolloin yhdistys rekisteröitiin. Vuoden -99 alusta aloitettiin projekti nimeltä Kyrönmaan Nuori 2001 elämänhallinta. Olen toiminut projektissa työntekijänä heinäkuun alusta lähtien. Projektia rahoittaa Vähä- ja Isokyrön kuntien lisäksi Raha-automaattiyhdistys (RAY).

Toimintamme päätehtävä on nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Se pitää sisällään paljon. Esimerkiksi jo valmiiden harrastusryhmien ylläpitäminen ja tukeminen, uusien harrastusideoiden toteuttaminen,

nuorten valistaminen ja auttaminen opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen liittyvissä asioissa. Kirjo on laaja. Tätä työtä tekemällä tuemme kuntien ja seurakuntien nuorisotyötä.

Mitä sitten olemme yhdistyksenä saaneet aikaan? Yksi hieno ja toimiva toimintamuoto Isossakyrössä on aktiiviset vanhemmat. Yli sadan vanhemman joukko on vapaaehtoisesti lähtenyt perjantai-iltojen katupartio toimintaan mukaan. Tällä on suuri ja rauhoittava merkitys keskustan alueella. Vastaavaa toimintaa tarvitaan myös Vähäkylässä. Projektin myötä on tullut sitten tapahtuma jos jonkinlaista. Merkittävin tapahtuma oli syys-lokuussa järjestetty huumevalistus-kampanja PILVENPIIRTÄJÄT. Kampanja sisälsi niin luentoja kuin myös nuorisokonsertin, julistekilpailun ja ehkä mieleenpainuvimpana nuorisoteatteri-esityksen MATKALAUKKU HELVETTIIN, jossa oli mukana neljätoista paikallista nuorta. Näytelmä oli menestys. Neljässä esityksessä oli katsojia yhteensä lähes kuusisataa. Siitä kiinnostui myös muut lähikunnat. Esimerkiksi laihialaisille näytelmä esitettiin tilaustyönä.

Työ projektissa on tietysti muutakin kuin tapahtumien järjestämistä. 24. syyskuuta osallistuin

eduskunnassa järjestettyyn nuorisotyön seminaariin, jossa käytiin läpi nuorten asioita valtakunnallisella tasolla. Niin yhdistys, projekti kuin myös Isokyrö ja Vähäkyrö kuntina tulivat tunnetuksi ainakin nuorisotyön osalta, joskin pienehkölle, mutta kiinnostuneelle kuulijakunnalle.

Paikallisella tasolla olemme toimineet paljon yhteistyössä koulujen kanssa. Myös eri järjestöt ja muut yhteisöt kuuluvat yhteistyön piiriin. Pyrimme olemaan näkyvissä, jotta ihmiset meidät muistaisivat, tai paremminkin; muistaisivat työn, jota teemme ja ennen kaikkea sen työn tärkeyden.

TULEVAISUUS

Kyrönmaan Nuori 2001 elämänhallintaprojekti jatkuu vuoden 2001 loppuun, sikäli kun rahoituksessa ei tule mutkia matkaan. Ja on sen syytä jatkuakin, sillä vaikka olemme toimineet tehokkaasti, työ on vielä pahasti kesken. Tämän tyypiset projektit vaativatkin vähintään kolmen vuoden jakson, jotta tuloksia saadaan aikaan. Nuorisotyöstä kun on kyse, lopulliset tulokset näkyvät viidentoista vuoden kuluttua, kun se kylän häirikkönuori tulee esittelemään esikoistaan ja kertomaan hyviä kuulumisiaan.

Ensi vuoden alusta alkaa draamapedagogi Minna Hiltusen vetämä ilmaisutaidon kurssi, johon kaikki kiinnostuneet nuoret ovat tervetulleita. Myöhemmin keväällä onkin taas isomman tapahtuman vuoro. Tällä kertaa puhutaan valtakunnallisesta nuorisotapahtumasta Iso- ja Vähäkyrön alueella. Tarkoitus on kutsua muista Suomen pienistä kunnista nuorisotyön ammattilaisia ja nuoriakin keskustelemaan teeman alla NUORISOTYÖN HAASTEET PIENELLÄ PAIKKAKUNNALLA. Tapahtuma pitää sisällään paljon ohjelmaa, joista vielä ei ole tarkempia yksityiskohtia kerrottavana. Tällaista on kuitenkin tulossa. Ryhtykäämme kaikki jo valmiiksi pohtimaan ja ideoimaan ohjelmaa tähän tapahtumaan.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia yksityisiä ihmisiä ja yhteisöjä kuluneesta vuodesta ja antoisasta yhteistyöstä. Pidetään jatkossakin huolta toisistamme ja erityisesti nuorista.

Rauhallista Joulua & Onnea Uudelle Vuosituhannelle.

Timo Tapio
projektityöntekijä
Kyrönmaan Nuorten Tuki ry

Köpingin markkinoilla yhdistys oli esillä omalla esittelypöydällä. Peikot jakoivat karkkia ja tietoa ympäri aluetta. 11 -vuotias Eero Viitaniemi nautti kovasti peikkoilusta.

JOULUKIRJE KYRÖN KIRKKOTEILLÄ KULKEVILLE

Lämmin tervehdys kaikille tämän joululehden lukijoille täältä Alavudelta, Pohjan Kyrön vanhan emäseura-

kunnan syrjäperältä! Tänne saakka on kantautunut tieto siitä, että vanhassa kirkossanne on joulupäivänä kello 20 hartaushetki ja että vuosi sitten se oli samassa paikassa ensimmäisen kerran tämän sukupolven aikana. Varmaan kaikki kynnelle kykenevät kyröläiset ovat jouluiltana vaeltamassa kunnianarvoisaan pyhäkköön.

Mieleni tekisi kovasti lähteä täältä Alavudelta asti Kyröön joulukirkkoon. Samalla näkisi, miten vanha äitikirjko jaksaa. Käsittihän Isokyrö aikoinaan koko suomenkielisen Etelä-Pohjanmaan. Ei muuta kuin susiturkki ylle ja eväskontti selkään ja sitten hiihtämään vanhaa kirkkopolkua Töysään. Sieltä pääsisi Tohnin kirkkotietä Kuortaneelle, jokivartha Lapualle, Lapuan- ja Nurmonjokien yhtymäkohdasta Simpsiölle, sieltä Kyrönjoelle ja jokea noudatellen perille. Yöpymistä varten olisi hyvä tietää, vieläkö vanhat kirkkotallit ja -aitat ovat pystyssä Kyrön kirkon markilla vai onko ne purettu.

Täällä Alavudella asuvia Olkkosen Riikan perillisiä kiinnostaisi nähdä, vieläkö mummon kivettyneet eväsleivät ovat tallella sakastin ikkunalla. Muistattehan Riika Olkkosen, emännän Alavuden Sapsalammilta. Tarinan mukaan hän otti Simpsiön vuorelta kiven, jonka kantoi esiliinassaan Kyrön kivikirkon rakennustyömaalle. Riikalle sattui sellainen vahinko, että hän unohti eväsleipänsä sakastin ikkunalle ja ne kivettyivät siihen.

Naapurikunnassa Töysässä asuu Tohnin äijän perillisiä. Heitäkin kiinnostaisi tulla jouluhartauteen Kyrön kirkkoon. Tarun mukaan Tohnin kirkkotie sai nimensä tuosta äijästä, uskollisesta Kyrön kirkossa kävijästä. Häinkin kantoi kiven Simpsiöltä Kyrön kirkon rakennustyömaalle saadakseen syntinsä anteeksi, niin äijän perilliset ovat kertoneet. He haluaisivat tarkistaa, kylluuko tuo kivi vielä kirkon länsiseinällä pyöreän ikkunan päällä ja kutsutaanko tuota ikkunaa yhä Tohnin ikkunaksi.

Toivottavasti kirkon länsiseinällä on pystyssä yhä asehuone, jonne aseiden voi laskea jouluhartauteen ajaksi. Isokyrön kirkkoherra on vanhaan maakuntalakiin vedoten kieltänyt tuomasta aseita kirkkoon sisälle, joten asehuone on tarpeellinen. Ilman aseita ei vanhalla kirkkopolulla uskalla liikkua, koska karhut ja rahan ahneet rosvot ovat lisääntyneet myös Kyrön mailla. Ei ole takeita siitä, että karhut vielä nukkuisivat talvipesissään joulun aikaan, jos syksy jatkuu pitkään näin lämpimänä.

Yhden pyynnön esittäisin teille, Kyrön miehet ja naiset. Varatkaa meille alavutelaisille penkki kirkon luoteisnurkalta. Haluaisimme jouluhartauteen aikana katsella niitä neljää seinämaalausta, jotka ovat pohjoisseinällä keskivivissä heti luoteisnurkasta oikealle. Olemme saaneet tietää, että ensimmäisessä kuvassa enkeli ilmoittaa Vapahtajan syntymän neitsyt Marialle, toinen kuvaa Jeesus-lapsen syntymää, kolmannessa tietäjät vaeltavat itäisiltä mailta ja neljännessä on kuvattuna kauhea tapaus, Betlehemin lastenmurha.

Kirkkonne upeita seinämaalauksia alavutelaiset ystäväni eivät ole nähneet. Ne ovat ilmestyneet kirkkoon sen jälkeen, kun tämä kolikka, jolla Alavuskin sijaitsee, oli irronnut Kyrön suurpitäjältä. Mikäli kuulopuheisiin on uskomista, seinämaalaukset olisi maalauttanut omalla kustannuksellaan Keitti-niminen pappi.

Jouluhartauteen päätyttyä haluaisimme käydä sakastissa katsomassa pyhän Laurin eli Santalaurin patsasta. Tarkoituksemme ei ole kunnioittaa tuota Kyrön kirkon nimikkopyhimystä samalla tavalla kuin katoliset esi-isämme tekivät, olemmehan luterilaisia, mutta häntä sopii silti muistaa. Hänen esimerkkinsä liittyy keskeisesti joulun sanomaan, joka kehottaa muistamaan vähäosaisia ja köyhiä.

Olemme saaneet tietää, että Kyrön kirkon nimikkopyhimys Sankt Laurentius eli kyröläisittäin Santalauri oli roomalainen diakoni, köyhien ja sairaiden suojelija. Vuonna 258 hän kärsi marttyyrikuoleman paistamalla hiljaisella tulella kuoliaaksi. Kirkkotaiteessa Laurentius on kuvattu kantamassa halstaria, jonka päällä kärventymisen olisi tapahtunut. Kun keisarin vainojoukko tuli ryöstämään Laurentiuksen kirkon aarteita, tämä osoitti Rooman kerjäläisiä ja köyhiä, joista huolehtiminen oli hänen tehtävänsä, ja sanoi: "Tuossa on kirkon aarre!" Tästä hyvästä Laurentius tapettiin.

Ovatko huono-osaiset vieläkin kirkon aarre? Kuka tänään rohkenee puolustaa ja auttaa heitä ja millä keinoilla? Tätä meidän sopusi yhdessä miettiä tänä jouluna.

Toisaalta on sanottu, että evankeliumi on kirkon aarre. Tämä on totta. Evankeliumi eli ilosanoma Jeesuksesta on joulun ydinsanoma, johon kaikki perustuu. Toivotan kaikille tämän lehden lukijoille sitä armoa, että Joulun Lapsi syntyisi sydämeenne niistä evankeliumin suloisista armolupauksista, joita Jumalan valtakunnasta julistetaan. Kun evankeliumi

PYHÄKOULUMUISTO

Minun lapsuuden aikaani kuului pyhäkoulu. Siellä käytiin ahkerasti joka pyhä, koko meidänkylän ja mäkikunnan lapset, tytöt ja pojat. Pyhäkoulua pidettiin vuoroin lasten kodeissa, mutta useammin meillä, koska isäni oli silloin pyhäkoulunopettajana. Hänellä oli hyvä laulunääni, joten hän opetti meitä laulamaan. Pyhäpäivän epistolaa myös luettiin, ja aina oli seuraavaksi pyhäksi läksynä jokin raamatunlause.

Näin kului pyhän aamupäivä hyvän asian ympärillä, ettei kerinnyt tekemään pahoja tekoja kanssaihmisille. Minulle jäi erikoisesti mieleen hengellisen laulun sanat.

Kun nuoruuden aika on ruusuinen, ja riemuinen sen joka puoli. Ota tiestäsi vaarin ja suunnasta sen, älä kaikista ruusuista huoli.

Ota tietäsi vaarin, kun muuten se vie, syvyyksihin joissa voi kuolla, Ah, vaaroja täynnä on maailman tie, ja kuiluja sen joka puolla.

Ilo maailmass' on lyhyt pettävi tuo. Pois kohta sen viehäytys vaihtuu. Kuin ruusu, min lehtiset henkäys luo, kuin kupla, mi hohti ja haihtui.

Ilo herrassa on iankaikkinen vaan. Se ruusu ei lehtiä poista. Jo nuorena riennä se saavuttamaan, ei vertaista ruusua toista.

Sitten isäni väsyessä tuli opettajaksi uskonnollisen herätyksen saanut naapurin mies, joka piti pyhäkoulua meille. Hän oli myös hyvä puhuja ja piti seuroja lähes joka viikko kylässämme. Sinne kokoontuivat nuoret ja vanhat kuuntelemaan pyhää sanaa ja laulamaan hengellisiä lauluja ja virsiä. Pyhäkoulun joulujuhlat olivat mieliinpainuvia. Sai esittää ohjelmaa, lausua ja laulaa. Jopa naapurin kotiapulainenkin sepitti hauskan runon, jossa toivotettiin hyvää joulua kotieläimillekin.

Näitä muistellessa tulee mieleen, että olisipa nykyäänkin näin ahkeraa pyhäkouluväkeä, niin jäisi monta pahaa asiaa tekemättä. Ei silloin ollut lapsilla viikkorahoja, eikä myöskään kaikenlaisia houkutusia, joita nykyään näkee kaikkialla. Lapset olivat arkisin mukana työn touhussa ja pyhinä sai hiljentyä pyhäkoulussa. Näitä tässä muistellessa laitoin tähän paperillekin nykyajan nuorille luettavaksi.

Toivotan kaikilla hyvää ja rauhallista Joulua ja siunattua uutta vuotta 2000

Aune Kaksonen

lahjoittaa sydämelle uskon, tämä usko ei jää joutilaaksi. Se vaikuttaa halun ja voiman rakkauden tekoihin, muistamaan varattomia ja sorrettuja lähellä ja kaukana.

Kuten kaikki tietävät, pian alkava uusi vuosi on kristinuskon riemuvuosi. On kulunut 2000 vuotta ensimmäisestä joulusta! Juhlavuoden kunniaksi Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli on päättänyt kartoittaa Pohjan Kyrön harmaakivikirkolle johtaneet vanhat kirkkopolut ja vesireitit ja kutsunut minut tutkimaan asiaa.

Isokyrö on tarkoitus nostaa siitä erkaantuneiden pohjalaisten tietoisuuteen ja koko kristikunnan kartalle. Vuoden 2000 juhlallisuuksia valmistelemaan on perustettu Pilgrim 2000 –niminen kansainvälinen projekti, jonka tavoitteena on koota aineistoa Euroopan eri maiden

pyhiinvaellusreiteistä ja vanhoista kirkkoteistä. Tähän projektiin Pohjan Kyrön kirkkoteiden tutkimus osaltaan liittyy.

Yksin en ole Kyrön vanhoilla kirkkoteillä vaeltanut. Seurakseni olen saanut maakunnan kotiseutuväkeä. Heidän joukossaan on kuusi isokyröläistä. Tahdon kiittää Teitä arvokkaasta avusta. Pitäkäämme yhteyttä edelleen, sillä tutkimustyö on vielä kesken!

Jumalan siunaamaa Joulua ja Juhlavuotta 2000 Teille kaikille!

*Leo Väyrynen
Pohjan Kyrön kirkkoteiden tutkija*

Tuurin talo Lehmäjoella

Vuoden 1689 kymmenysveroluetteloon ilmestyy Lehmäjoen kylään uusi talo, joka merkitään heti 1/4 manttaalin verolle. Talon perustamishistoria on veroluettelotietojen perusteella arvoituksellinen, yhdessäkään kylän talossa manttaalin määrä ei laske, eikä kylään ole merkitty aikaisemmin uudisasukasta. Uuden talon asukkaina mainitaan Juho Heikinpoika ja puoliso Maria. Myöhemmin veroluetteloita tutkimalla voidaan huomata, että kysymyksessä on Tuurin talo. Tuurin talo on edelleenkin saman suvun hallinnassa ja suku on levittäytynyt tehokkaasti niin, että talon asukkaiden löytyminen esivanhusten joukosta ei ole lainkaan harvinaista.

Etsintätyön tuloksena löytynyt asiakirja selvittää tilanteen ja siitä käy ilmi, että tila perustettiin kaupankäynnin tuloksena. Myyjänä oli Matti Vaismaa Palonkylästä ja ostajana Juho Heikinpoika, joka asiakirjassa selviää Palonkylän Reinin pojaksi.

Isonkyrön käräjät v.1692

Juho Heikinpoika Reini esitti kihlakunnanoikeuden 18.p:nä helmikuuta v.1690 päiväämään pöytäkirjaotteen avulla, että hän oli tuolloin saanut kolmannen, valittamatta jätetyn lainhuudon sille kaupalle, jonka hän oli sopinut Matti Matinpoika Vaismaan kanssa, ja johon liittyvä sopimus kuuluu seuraavasti:

Allekirjoittaneet ovat 28.p:nä syyskuuta v.1688 solmitulla sopimuksella tehneet seuraavansisältöisen maakaupan:

Minä Matti Matinpoika Vaismaa myyn vakain tuumin ja minun rakkaan äitini ja vaimoni luvalla ja suostumuksella 1/8 manttaalin osan talostani, jonka minä laillisin oikeuksin omistan Lehmäjoen kylässä, ja

luovutan sen Juho Heikinpoika Reinille 230 kuparitaalerin hinnalla. Tällöin saa Juho perillisineen kaiken, mitä tähän 1/8 manttaalin suuruiseen osaan kuuluu vesialueita tai maata, lähellä ja kaukana, kaikkine siihen kuuluvine irtaimen tai kiinteän omaisuuden osineen ja kaiken lain suomin oikeuksin ikuisesti viljeltäväksi ja omistettavaksi.

Kun Hänen Kuninkaall. Majest:n asetukset eivät salli alle 1/4 manttaalin suuruisia tiloja muodostettavaksi erillisiksi viljelystiloiksi, otan minä, Juho Heikinpoika edellisen lisäksi Matti Vaismaalta 1/8 manttaalin suuruisen osan vastuulleni, niin että Matti Vaismaa, joka tähän saakka on maksanut veroa 7/8 manttaalista, maksaa tämän jälkeen vain 5/8 manttaalista. Tämän sopimukseen tarvitaan toki korkean esivallan suostumus ja lupa.

Simo Simonpoika, joka on asunut ja viljellyt torppaa Lehmäjoella Vaismaan luvalla, saa tämän sopimuksen mukaisesti nauttia kylvämänsä ruissadon, mutta sen jälkeen hän ei saa millään tavoin olla Juhon toimien esteenä.

Edellä mainitun kauppasumman, 230 kuparitaaleria, minä Juho Reini sitoudun maksamaan kahtena eränä, ensimmäisen puoliskon nyt syksyllä ja toisen puolen tulevana keväänä.

Todisteena siitä, että edelläkerrotulla tavalla on sovittu ja sopimuksen rikkomisesta on sovittu 50 hopeataalarin uhkasako, olemme piirtäneet puumerkkimme tämän sopimuksen alle. Päiväys Isossakyrössä sama kun edellä kerrottu.

*Matti Matinpoika Juho Heikinpoika
Vaismaa Reini*

Juho pyysi, että edelläkerrottu sopimus vahvistettaisiin oikeuden päätöksellä, koska se on saanut tarvittavat lainhuudatukset, eikä siitä sen jälkeen eikä nytkään ole jätetty moitteita.

Oikeus vahvisti päätöksellään sopimuksen sisällön lailliseksi ja velvoitti asianosaisia sitä ehtoineen rikkumatta noudattamaan. Tila tunnustettiin Juhon ja hänen perillistensä laillisesti saaduksi omaisuudeksi, jota he saavat hallita laillisesti omistajan oikeuksin.

Kysymyksessä oleva maakauppa koski Vaismaan omistuksessa olevaa ulkopalstaa, joka sijaitsi Lehmäjoen kylässä, Matin itse hoitaessa Palonkylässä olevia maitaan. Seuraamalla kymmenysluetteloita myöhemmin voi huomata, että kaupankäynnin seurauksena Vaismaan tilan manttaalimäärä laskee pysyvästi 7/8 manttaalista 5/8 manttaaliin.

Artikkelin alussa mainittiin jo, että Tuurin tila on edelleenkin saman suvun hallussa, mutta tässä yhteydessä riittää Juhon lasten ja heidän myöhempien asuinpaikkojensa esittely:

*Juho Heikinpoika Tuuri alk. Reini
pso
Maria Matintytär Pikkala s.1669 k.1726
lapsia:
Matti s.n.1690 k. 1714-17
Oli avioliitossa, mutta lapsista ei tietoa.
Maria s.n.1690 Rinta-Ikola
Samuel s.1692 Tuuri
Kaarinas.1701 Vähä-Pikkala
Sofia s.1703 Iso-Pikkala
Liisa s.1708 Smedman
Sotamies Iisakki Smedmannin puoliso.*

Kuten esitelystä asiakirjasta kävi ilmi, Lehmäjoella sijaitseva maa-alue oli jo vuonna 1690 viljelyksessä olevaa peltoa, maa-alueella olikin jo pitkä historia silloin takanaan. Vaismaan talon hallintaan maapala oli siirtynyt myös kaupankäynnin seurauksena vuonna 1645 ja ostajana oli Matti Vaismaan isoisä Simo Antinpoika, myyjänä kaupassa mainitaan Knuutti Pentinpoika.

Tuurin talon alkuhistorian selvittäminen vaatii vielä runsaasti työtä, mutta jo nyt on selvää, että raivaustoiminta alueella aloitettiin jo 1500-luvulla. Lehmäjoelle on nimittäin merkittynä vuonna 1608 yksi 1/8 manttaalin tila, joka tutkimusten valossa täytyi olla Tuurin talon paikalla.

SANO SE EUROKSI

*JOULUKUUSI ON MELKOTARKASTI
YKSI JOULUEURO.*

LIIKA ON AINA LIIKAA

*LUMI EDUSTAA VIATTOMUUTTA.
TULEEKOHAN LIIAN VIATON JOULU?*

HEIKKI RYHÄNEN

PELKO ENNEN JOULUA

*JOULUPOSSU KERTOO YSTÄVÄLLEEN:
"PELKÄÄN, ETTÄ MINULLE KÄY KUIN SEDÄLLENI
VIIME VUONNA"
TOINEN POSSU KYSY "MITÄ SILLE TAPAHTUI"
PELKÄÄJÄ VASTAA: "EN TIEDÄ JA SIKSI MINÄ
PELKÄÄNKIN"*

ERILLAINEN VUOSIJUHLA

Partiotoiminta aloitettiin Isossakyrössä jo vuonna 1918. Silloin yhteistyössä Vähänkyrön nuorten kanssa Poutun Pojat - nimisenä lippukuntana. Myöhemmin toiminta hiljensi vetäjän Matti Raukon siirtymässä muualle. Tyttöjen lippukunta Tähkätytöksi toimi 30-luvun vilkkaasti. Sota-aika hiljensi myös Tähkätytöt, kuten niin monen muunkin järjestön. Tuo vaikea aika ohitettiin kansakuntana ja päästiin normaaliin elämään. Vapaa harrastustoiminta virisi uuteen vauhtiin.

Partiolippukunta Vainion Vesat aloitti toimintansa v. 1949. Samanaikaisesti aloitti tyttöjen Kipinäskot. Partiojärjestössä tulivat suosioon yhteislippukunnat, ja niin v. 1973 Kipinäskot halusivat olla myös Vainion Vesoja. Lippukunnan nimiehdotuksen oli tehnyt Heikki Hattunen.

Alkuvuodesta nuorten kanssa suunnittelimme toimintaa eteenpäin, ja tämä lippukunnan 50. toimintavuosi haluttiin tietysti jotenkin huomioida. Nuoret tyrmäsivät ajatuksenkin juhlapuheista. Siispä Vesikon Antti ja Pekka saivat tehtäväksi järjestää juhlaleirin tai vastaavan. Vahvistukseksi määrättiin allekirjoittanut.

Tämä kolmikko päätyi ensimmäisessä suunnittelukokouksessaan vaellusleiriin. Siispä sitten laadittiin alustava ohjelma ja ajankohta. Kesällä olikin vaikeaa löytää viikonloppua, jolloin mahdollisimman moni partioperhe olisi paikkakunnalla. Lopuksi toteutumisajankohta oli 13-15.8 1999. Ideana oli sisällyttää vaellukseen kotiseututuntemusta ja yhteistyötä eri järjestöjen kanssa. Suunnistusta pidettiin myös tärkeänä. Vaellukseen liittyvä pieni ennakkokirjoitus saatiin Pohjankyrö-lehteen. Sen sanoma haluttiin salaperäiseksi, ja sitä se olikin. Luvattiin korkea paikka, josta näkyy useampi kirkontorni ja maaliin tullessa tyytyväisyystakuu.

Viimeisen yöpymisrastin ja partiomajan läheisyydessä olevat pitkät heinäpellot suunnittelimme hyödyntää siten, että loppumatka (20 km) kuljetaan lentäen. Normaali potkurikone oli säävarauksineen liian epävarma, ja siksi päädyimme helikopteriin. Teimme Lillbackan kanssa urakan kolmesta lennosta, joka oli sitten meidän kolmen ehdoton salaisuus viimeiseen asti.

Lähtöpäivänä kololle ilmestyi ennakkoluulottomia nuoria varusteineen niin, että saatiin kolme kilpailuvartiota. Ennen lähtöä omalle ryhmälle piti keksiä nimi ja sitten tehtiin polkupyörien kuntotarkistus. Retkeläiset eivät tienneet tulevasta oikeastaan mitään muuta, kuin arvioidun matkan pituuden. Retkiläisillä

ei ollut varsinaista aikataulua, joten mukana olevia juomia ja pikkuhyväskää oli mahdollisuus pidättää tarvittaessa napostelemaan.

Ryhmät saivat peruskarttakopion, johon jokainen sai mallikartasta merkitä seuraavan rastin.

Tämän jälkeen piti etsiä lyhin ja pyörällä kuljettava reitti. Tällä periaatteella toimittiin jokaisen rastitehtävän tultua valmiiksi.

Ensimmäinen etappi oli Lapinmäen ampumaradalla. Siellä oli ammuttatehtävä, jonka oli suunnitellut Seppo Yli-Kiikka Isonkyrön metsästys- ja ampumaseurasta. Sieltä reitti jatkui Mariendalin pappilan vanhaa viljelystietä kohden lippukunnan majaa Mustikkamäkeen. Siellä vanhempien partiolaisten toimesta valvottiin kantotelineen, parien, valmistamista annetuista tarvikkeista. Seuraava tavoite oli Hankahilla metsästysseuran majalla. Tämä matka oli liikennekäyttötymistä tarkkaileva. Majalla oli Palonkylän metsästysseuran tekemä riista- ja rauhoitettujen eläinten tunnistustehtävä. Se oli Erkki Koiviston ideoima. Seuraava kohde oli valtavan siirtolohkareen, Kaarankiven katveessa. Sinne mentäessä piti jalkautua. Siellä oli Maaseutunuorten Suomessa viljeltävien kasvien tunnistamistehtävä. Tehtävän oli valmistellut Kari Vaismaa.

Matkaa oli jo tehty niin paljon, että yöpymisrasti oli seuraava tavoite. Se sijaitsi Hyypässä kalliomurskalla, jossa on puhdasvetinen lampi. Uimapaikana se olikin mieluisa. Yöpymistä varten oli järjestäjien toimesta pystytetty joukkuetelma, jonka tytöt halusivat ensimmäisenä yönä käyttöönsä. Pikkuetelmat olivat muuten varusteissa mukana, lltanuotio oli tarkoitus olla ohjelmallinen, mutta jokaisella oli niin paljon kerrottavaa, että se riitti eväiden syönnin ohella hyvin ohjelmaksi.

Aamulähtö käynnistyi hyvin pienen maastolenkin ja vanhempien tuoman kaurapuuron voimin. Lauantaipäivän ensimmäinen etappi oli Ojanevalla. Suon laidassa oli vaeltajaikäisten järjestämä partiotietojen ja -taitojen rasti.

Laurolan vainiolla odotti ensiapurasti. Rastin tehtävät olivat suunnitelleet ensiapuryhmäläiset Mikko Annala ja Jaakko Korpela. Seuraava siirtyminen oli lyhyt. Napuen muistomerkillä opas-kerho tenttasi pitäjätuntemusta. Kysymykset olivat laatineet Vuokko Röyskö ja Marja Vesikko.

Orismalan maston juurella lippukunnanjohtajan oma rasti opetti retkeläisille morsetusta avainsanojen avulla sekä korkeuden arviointia. Jokainen oppi

morsettamaan oman nimensä. Seuraavaksi siirryttiin Orisbergin järven rannalle levähtämään ja täydentämään kahvilasta karkkivarustusta. Hengähdystauon jälkeen jatkettiin matkaa yhtenä ryhmänä toiselle yörastille. Se sijaitsi Tervajoen alkulähteillä. Täällä äidit Leena Nykäsen johdolla huolehtivat nuorten riittävästä ravinnonsaannista.

Iltanuotio oli nyt paikallaan. Ylimääräinen energia oli purettu matkan aikana. Oli hienoa saada isät ja äidit nuotiopiiriin. Nuotio-ohjelman suunnittelu oli seurakuntanuorilta, joiden puolesta Piia Kainulainen (nuorisotyöntekijä) vastasi toteutuksesta. Arvokkaan ja sisältörikkaan lisän antoi E-P:n partiopiirin edustajana Marianne Kuntsi. Hän käytti puheenvuorossaan tilaisuutta hyväksi ja onnitteli 50-vuotiasta lippukuntaa ojentaen samalla lahjaksi Trangia-keittimen. Kiitos hänelle puheenvuorosta ja partiopiirille synttärilahjasta.

Tervaskannosta tehty nuotio alkoi hiipua yön pimentyessä. Tuli levon aika. Pojatkin saivat tilaisuuden yöpyä joukkueteltassa. Toimivia kipinämiikkoja ei tarvittu, uni maistui muutenkin.

Aamutoimien jälkeen oli viimeisenä etappina tutustuminen suojeltuun Talasnevan suoluontoon. Opastetun kierroksen järjesti Kyrönmaan luonnon-suojeluyhdistyksen edustajana Hannu Lehtiö.

Suokierrokselta tullessaan retkeläisten yllätykseksi pyörät ja laukut pakattiin Annalan Juhan Valmetin peräkärriille maaliin vietäväksi. Matkalaiset jäivät kuitenkin nuotiotulille keskustelupiiriin. Arvailtiin sitä, millä ihmeellä loppumatka 20 km mahdetaan kulkea. Jalan se tuntui mahdottomalta ja linja-auto ei tänne pääse. Ilmoitetun lähtöajan lähestyessä tuli jo arvailu helikopterista, koska muulla tavalla matkan-teko ei ajallisesti enää onnistuisi. Samassa alkoi koneelle tuttu ääni kuulua, ja kun se vielä laskeutui leirin lähelle, laukesi odotus kaikkien hyväksymällä tavalla. Näin maalissa, eli partiomajalla voitiin olla lähes aikataulussa vastaanottajien ja retkeläisten iloksi.

Lento maksoi, mutta sen verran maksaa mikä hyvänsä vuosijuhla, josta ei välttämättä jää kovin ihmeellisiä muistikuvia. Toivottavasti tästä jäi. Samalla tuli kaikki saaneeksi palkinnon, koska kilpailuna matkaan lähdettiin. Meille järjestäjille oli paras palkinto, kun pystyimme salaisuutemme säilyttämään ja saimme nähdä nuorten iloiset kasvat maalissakin, vaikka jokainen oli arvatenkin väsynyt.

Matkaa kertyi pyörilläkin kuljettuna 63 km ja niille, joilla rastien hakuun tuli ylimääräisiä mutkia pituutta tuli 73 km. Sää oli ihanteellinen. Yöt lähellä nollaa, mutta päivällä puolipilvinen ja lämpöä 18 astetta.

Kiitos kaikille mukana olleille ja erityisesti teille tehtävärastien suunnittelijoille ja toteuttajille.

Hyvää jatkoa nuorille
toivottaa lippukunnanjohtaja Väinö Pollari

Nasevat-kilpailuvartio Palonkylän metsästysmajalla ratkomassa metsästyksen liittyviä kysymyksiä. Kuvassa vasemmalla Erkki Koivisto, Antti Vesikko, Petja Jantunen ja Sanna Terho.

SITÄ OPETTAJAA EN UNOHDA KOSKAAN

Muistelmani Isonkyrön Valtaalan kansakoulun opettajasta Niilo Uljas Hietasesta, syntynyt Laihialla.

Olin Isonkyrön Valtaalan koulun oppilaana vuosina 1932-1935 ja opettajiani olivat Iida ja Niilo Hietanen. Opetuksen taso oli kohtalaisen korkea, mutta kertoisin enempi siitä hienotunteisuudesta, joka ilmeni esimerkiksi vähävaraisia oppilaita kohtaan. Vähävaraisissa oli mm. yksinelättäjien lapsia; Mies oli jättänyt perheensä, jossa oli neljä lasta. Oli Amerikan leskiä, joille isä ei lähettänyt eläkettä ja avustuksia sekä muita sellaisia, joilla katsottiin olevan toimeentulovaikeuksia. Hienotunteisuus ilmeni esimerkiksi niin, että opettaja ei koskaan kuuluttanut luokassa julkisesti oppilaille, että kuka haluaa vähävaraisille tarkoitettua voileipää ja maitoa. Nämä vähävaraiset vain poimittiin oppilaiden joukosta ilmeisesti koulun johtokunnan harkinnan mukaan, mutta en tiedä kuinka se tieto kulki. He vain kävelivät koulun veistosaliin ja menivät sinne syömään voileipäannoksensa ja sen kanssa mukillisen täysmaitoa. Maito tuotiin joka aamu lähellä olevasta Sippolan talosta, jossa myös leivottiin ilmeisesti joka viikko hyvää ruisleipää. Koulukeittolaa ei tuohon aikaan ollut kuin Ikolon koulussa, joten lämmintä ruokaa ei saanut. Allekirjoittanut ei kuulunut näihin ilmaisen leivän ja maidon saajiin, mutta mieleni olisi joskus tehnyt sitä maistaa. Niin rukiiselta ja maukaalta se näytti. Mieleenpainuvinta asiassa oli kuitenkin Niilo Uljaan tahdikkuus ja kunnioitus vähävaraisia oppilaita kohtaan.

Kaunokirjallisuudessa on tästä edelläkerrotusta päinvastaisia esimerkkejä. Esimerkiksi Kalle Päätalon kirjoista kootussa televisioelokuvassa "Elämän vonkamies" kuvattiin Kallen kansakouluaikaa. Tuolloin opettaja luokassa kaikkien oppilaiden kuullen sanoi muistaakseni, että "Kyllä kai Kalle tulee syömään kunnan antamaa ruokaa." Samanlainen kohtaus on akateemikkokirjailija Toivo Pekkasen "Lapsuuteni" kirjasta valmistetussa televisioelokuvassa. Opettaja sanoo, että "Kyllä kai Toivo ainakin tulee syömään ilmaista ruokaa." Kumpikin kirjailija on kokenut sen lapsuudessaan kasvojen menetyksenä ja suurena nöyryytyksenä. Näin nämä elokuvat muistan. Sen olen myös kuullut, että täällä Etelä - Pohjanmaalla on muissa kunnissa ollut opettajia, jotka on luokassa kuuluttanu, että "Se joka haluaa kunnan antamia avustuksia, tulkoon sanomaan minulle." On siunattu asia, että 1948, yli 50 vuotta sitten, tuli lapsilisät ja tuliko samanaikaisesti kouluruokailu, johon pääsivät poikkeuksetta kaikki lapset.

Ilmaista lämmintä ruokaa saivat syödä tuolloin myös lukiolaiset, ammattikoululaiset ja ammattikorkeakoululaiset, näin olen kuullut. Minun lapsuudessaani mitään näitä etuja ei ollut. Olin ilmeisesti sen ajan suuria ikäluokkia nuorena itsenäisessä Suomessa.

Vähävaraisille annettiin myös vankat rasvanahkaiset kengät, jotka näytti niin vankkaa ja hyvää tekoa olevilta, että ne kesti varmaan syksystä koko lukuvuoden seuraavaan kevääseen. Kengät reimitettiin edestä ja varret oli 15 senttiä korkeat ettei lumi kovin kastellu jalkoja. Ulkonäöltään ne muistuttivat nykyisiä maastokenkiä.

Ihailin kenkiä välitunnilla ja joku samasta kylästä oleva varakkaampi koulukaveri sanoi, että ne on saatu kunnasta. Siitä nämä tietoni on. Samoin muistaakseni vähävaraiset tytöt sai pukukankaan, joka oli talvipuku-flanellia, vähän saman tapaista iloisen väristä, kun on nykyään miesten flanellipaidat. Ne kesti kyllä pitää koko vuoden. Mahdollisesti saivat myös flanellisia alusvaatteita, niistä en tiedä enkä päällysvaatteista ja villatakeista. Kaikki asiat avustettaville meni niin hienotunteisesti ja äänettömästi. Tyttöjen puvut oli kaikki samanväristä kangasta ja joku taas tiesi sanoa, että ne on kunnasta saatu. En tiedä kuinka toimittiin ja kuka valmisti puvut. Koskaan en huomannut, että opettaja olisi ottanut vähävaraisiin mitään yhteyttä. Pojat ilmeisesti myös sai vaatteita, ainakin heitä oli syömässä sitä ilmaista ruokaa. En huomannut myöskään mitään koulukiusaamista näitä avunsaajia kohtaan.

Nykyään ei saa opettajien ruumiillisesti kurittaa lapsia. Minun lapsuudessaani kyllä sai. Opettaja Niilo Uljaalla oli tapana naputella luokan häirikköä sormille ja lausua että "Keppi tuo ymmärrystä." Häiriköt oli tavallisesti vilkkaita poikia. En muista, että asianomaiset olisivat alkaneet itkeä. Jotkut ottivat huumorilla ja vetivät kätensä pois ja nauroivat. Ja meillä tyttöillä oli naurussa pitelemistä. Tyttöjä ei naputeltu sormille, olivat kai niin paljon rauhallisempia. En muista että olisin koskaan peljännyt opettajaa.

Opettaja Iida Hietanen, Tari niinkuin sanottiin, oli erittäin innostunut käsitöistä. Kansakoulun viimeisellä luokalla hän opetti meitä tyttöjä tekemään itselleen puvun. Muistan kaksostytöt, jotka tekivät puvut puuvillaisesta kesäpukukankaasta. Mieleeni on jäänyt kuinka heidän silmänsä loisti, kun he koulun kevätjuhlassa olivat uusissa omatekoisissa kesäpuvuissa. Valkoinen silkkirusetti aivan uutuuttaan hohti lettinauhana hiuksia sitomassa.

Iida ja Niilo Hietasella oli seitsemän lasta, kuusi tytärtä ja yksi poika. He kävivät kaikki tietääkseni Seinäjoen yhteiskoulun ja ainakin kaikki kävi keskikoulun ja valmistuivat siitä ammatteihin. Kolme työstä valmistui tietääkseni sairaanhoitajiksi, yksi kansakoulun opettajaksi ja poika ilmeisesti rakennusmestariksi. Lahjakkain, Anna Hietanen, oli geologian tohtori ja hän oli töissä Helsingin yliopistossa, jossa avautui kyseisen alan professorin virka. Anna oli sen alan ansioitunein hakija, mutta hänet syrjäytettiin ja professorin paikalle

otettiin miespuolinen hakija. Siitä oli kai aikoinaan lehtiartikkelia, jotain sellaista on jäänyt mieleeni. Joka tapauksessa tohtori Anna Hietanen suuttui saamastaan kohtelusta ja pyrki Amerikkaan Floridan tai Kalifornian yliopiston professoriksi saman alan virkaan ja hyväksyttiin sinne. Hän on siellä tehnyt elämäntyönsä. Vanhin tytär Kerttu oli kuulemani mukaan lähes valmis maisteri. Hän sairastui jo 30-luvulla keuhkotuberkuloosiin ja eleli hiljaista elämää isänsä ja äitinsä kanssa Valtaalan koululla. Kerttu oli hento kuin henkäys ja kuoli ilmeisesti keuhkotuberkuloosiin 1950-luvulla. Hyvällä ja tunnollisella hoidolla hän eli tubinsa kanssa luullakseni lähes 25 vuotta, vaikka 30-40 -luvulla ei tietääkseni ollut tubilääkkeitäkään saatavissa.

Halusin kertoa opettajan lapsista sen vuoksi, että meillä oli näköalapaikka koulun ikkunasta. Autettuaan ensin muutaman lehmän hoidossa, Niilo Uljas lähti viemään Orismalan asemalle omista lehmistä lypettyä maitoa junaan ja joku lapsista haki sitten Seinäjoella hinkin asemalta. Hietasen lapsilla oli koulukoti Seinäjoella ja luulen, että he olivat siellä itsenäisesti ja hoitivat yhdessä huushollinsa taloustyöt sekä koulunkäynnin. Opettaja tuli muistaakseni kaksi kertaa viikos kauhealla kiireellä polkupyörällä asemalta, että kerkiäisi tunnille. Koululla oli ainakin pari hehtaaria maata ja lisäksi opettajat olivat ostaneet samasta kylästä lisäpeltoa, josta saivat heinää ja viljaa lehmien ruuaksi. Koulun ympärillä oli hakamaata lehmille ja lisäksi muutaman aarin puutarha, jossa oli marjapensaita, mansikka- ja juurikasvimaa sekä perunamaa. Taisipa puutarhassa olla omenapuitakin ja tomaattia kasvoi koulun seinustalla. Olen kysellyt ja saanut tietää arvelun itseäni vanhemmilta, että ainakin Hietasen työtöt olivat ylioppilaita.

Iida ja Niilo Hietanen olivat erinomainen esimerkki oppilailleen, että ahkeralla ja kovalla työnteolla elättää 9 henkisen perheen ja kouluttaa 7 lasta. Luulo ei ole tiedon väärtti, mutta epäilenpä ettei lasten tarvinnu liikoja velaksi lukea.

Huumoria Niilo Uljaalla riitti ja luulen, että hänellä oli meidän kanssa monesti hauskaa. Lakaniemen kaksosista Pauli oli paljon suurempi kuin Taimi. Opettaja kai unohti, että he olivat kaksosia ja kysyi kumpi on vanhempi. Joku "avulias Aatu" luokassa sekaantui asiaan ja sanoi Paulin olevan puoli tuntia vanhempi. Opettajan suupielä nyki. Samoin Penttilän Sisko ja Rullon Väinö olivat yhdessä järjestäjiä ja saivat olla luokassa välitunnilla. Opettaja yllätti järjestäjät, kun Väinö ajoi Siskoa takaa ja Sisko pakeni. Opettaja kysyi, että mitä täällä tapahtuu. Sisko sanoi, että "Minä vetelin Väinöä turpihin." Opettaja kysyi, että minkä tähden. Sisko sanoi "No kun se sanoi mua körttipötkäksi". Siskon isä ja äiti oli heränneitä eli körttiläisiä. Opettajan suupielä oli nykyinen. Asia jäi siihen eikä mitään jälki-istuntoa tullu kummallenkään. Opettaja kai ajatteli, että Väinö oli turpihinsa saannin ansainnu.

Tämän kirjoittaja on jo 76-vuotias ja sekä isäni että äitini olivat myös opettaja Hietasen oppilaita. Hietaset tulivat Valtaalan koululle 1904 ja jäivät eläkkeelle 1946. Siitä on jo yli 50 vuotta, kun he lähtivät Valtaalan koululta Laihialle, missä he olivat syntyneet otaksun joskus 1880 - luvulla, tai 1870 - luvun lopussa. He olivat maanviljelijäperheen lapsia ja saivat Niilo Hietasen kodista ilmeisesti maata, johon rakensivat talon eläkepäiviään varten. Opettaja Iida Hietanen kuoli jo 1950 - luvulla ja Niilo Uljas meni naimisiin leskeksi jäätyään paljon itseään nuoremman naisen kanssa.

Olin työssä 30 vuotta Helsingissä ja maakunnan lehtiä lukiessani huomasin Niilon kuolinilmoituksen joskus 1960 - luvun lopussa tai 1970-luvun alussa. En ole saanut keltään varmempaa tietoa.

Niilo Uljas Hietasen kuolinilmoituksessa oli muistovärssi raamatusta, Jeesuksen vuorisäärnasta: "Autuaita ovat sävyisät, sillä he saavat periä maan", tai "Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät nimitetään Jumalan lapsiksi."

Taidatkos sitä tämän selkeämmin sanoa.

ISONKYRÖN KIRKKOKUORO 70V 1929-1999

Vuosi 1929 on Isonkyrön Kirkkokuoron perustamisvuosi. Silloin seurakuntamme sai nuoren, musikaalisesti lahjakkaan ja työhönsä innostuneen kanttori Nestor Rajalan. Hänen johdollaan kuoro alkoi heti innokkaasti harjoitella ja esitti hengellisiä lauluja jumalanpalveluksissa kirkollisinä juhlapäivinä. Jo edellisenä kesänä oli Isossakyrössä suuret kirkkojuhlat, jossa Rajala oli johtamassa yhdistyneitä kuoroja Ylihärmästä käsin.

Näin perustettu kuoro toimi aluksi jonkin aikaa Nuorten Kristillisen yhdistyksen nimissä.

Tämä toiminta on nyt jatkunut 70 vuotta ensin Rajalan 43 vuotta ja vuodesta 1972 Heikki Oksalan johtamana. Vain muutamina sotavuosina johti kuoroa opettaja Jaakko Halme Rajalan ollessa komennettuna sotilastehtäviin.

JÄSENLUETTELOT VUODESTA 1933 ALKAEN

Jäsenluetteloita kuorolaisista on alettu pitämään vuodesta 1933. Ensimmäisessä luettelossa on 31 laulajaa. Kuoron vanhimpia laulajia ovat olleet: Martta Rauramo, Ida Vaismaa, Emilia Vaismaa, Ida Mäki-Reini, Martta Koskiniemi, Laura Lahti-Knuutila, Elli Luhtala, Jenny Nyysö, Helga Soisalo, Bertta Talvitie, Kaisa Hiltunen, Kaino Lahti, Anni Mäki-Reini, Fanni Peltoniemi, Verna Jokipii, Helli Knuutila, Veijo Rahnasto, Lauri Rauramo, Kaarlo Saunamäki, Matti Pispä, Kaarlo Valin, Jaakko Huhtamäki, Eero Koms, Toivo Jokipii ja Jaakko Halme

TOIMIHENKILÖITÄ

V. 1933 kuoro sai ensimmäisen johtokunnan, jonka puheenjohtajaksi tuli pastori L. A. Rauramo. Tämän johtokunnan ansiosta kuoro sai ensimmäiset säännöt toimintansa järjestämiseksi.

Kuoron puheenjohtajana ovat 70 v. aikana toimineet: L. A. Rauramo, Viljo Häkäri, V. J. Rahnasto, Martti Sillanpää, Manne Kokko, Tauno Nurmela 1956-1991 ja Mirja Rinta vuodesta 1991 alkaen.

Kuoron sihteerinä ovat toimineet: Nestor Rajala, Jaakko Halme, Anni Mäki-Reini, Ruut Saunamäki, Niilo Niemelä, Kerttu Kettula, Vuokko Pakkala ja Auli Luoma vuodesta 1996 alkaen.

Kuoron rahastonhoitajina ovat toimineet: Nestori Rajala, Aune Korpela, Aili Korpela, Aino Vaismaa, Matti Ristiluoma, Niilo Niemelä, Anna-Liisa Mäki-Reini, Auli Luoma ja Marja-Leena Suomela vuodesta 1986 alkaen.

Harjoitus- ja esiintymiskirjanpitäjänä on ollut Eino Koms 1959-1989 ja Armi Suomela vuodesta 1990 alkaen.

VIIMEKSI KULUNUT VUOSIKYMMEN 1989 - 1999

Toimintakertomuksista voi todeta, että toiminta on ollut seurakunnallista palvelua monella tavalla. On laulettu jumalanpalveluksissa, hautajaisissa, syntymäpäivillä, vanhainkodissa ja sairaalassa. Konsertteja on ollut vähintään kaksi vuodessa. Valtakunnallisilla kirkkojuhlilla oltiin Oulussa 1991 ja Tampereella 1996. Tampereella kuoromme piti oman oheiskonsertin, jossa lauloimme Toivo Kuulan Vanhan kirkon 600-vuotisjuhlaan v. 1904 säveltämän kantaatin Kaikki kaatuu. Heikki Maunuksela lauloi soolot. Säestäjänä toimi Tapio Hautala ja Marika Oksala. Esityksen johti tietenkin Heikki-kanttorimme. Vaasa-missiossa 1996 lauloimme yhdessä vähäkyröläisten kanssa.

Kirkkomusiikkiliiton järjestämällä kuorokursseilla on kuorolaisia vuosittain ollut mukana.

Kuorolla on ollut "lähtöjä" 50-60 kertaa vuosittain. Kymmenvuotiskauden vilkain vuosi oli 1996, jolloin

oli 69 lähtöä. Puolet harjoituksia, puolet esiintymistä.

LAULAJAT JA LAULUT

Kuorolaisia on nyt 26 laulajaa. Nykyisistä kuorolaisista pisimpään Isonkyrön Kirkkokuorossa on laulanut v. 1938 kuoroon tullut Maija Kitinoja. Hän on ollut kuorossa 61 vuotta. Vuonna 1970 on kuoroon liittynyt Auli Luoma. Vuonna 1972 ovat tulleet Mirja Rinta, Matti Loukola ja Heikki Oksala. Heikki on silloin seurakuntaan valittuna kanttorina aloittanut tuloksekkaan opettamisensa ja johtamisensa. Koko ajan hän on valinnut laulettavaksi perinteisten kirkkokuorolaulujen lisäksi myös vaativampaa ohjelmistoa.

Monien muiden kirkkokuorojen tapaan meidän ongelmamme on nuorien laulajien puuttuminen kuorosta. Monet syyt ovat esteenä kuorotyöhön sitoutumiselle. Kuoromme nykyisten laulajien keski-ikä on reilusti yli 60 vuotta.

JOHTOKUNTA

Isonkyrön Kirkkokuoro on rekisteröity yhdistys, jolla on oma johtokunta. Kuoro anoo ja saa vuosittain seurakunnalta toiminta-avustuksen, joka on viime vuosina ollut 12 000 - 15 000 mk. Lisäksi varoja on saatu konserttituloista.

Kymmenvuotiskauden aikana puheenjohtajana on toiminut Tauno Nurmela kuolemaansa asti 3.11.1991. Siitä alkaen Mirja Rinta edelleen. Nykyiseen johtokuntaan kuuluvat: Mirja Rinta, puheenjohtaja Heikki Maunuksela, varapuheenjohtaja Heikki Oksala, musiikkijohtaja Auli Luoma, sihteeri Maria-Leena Suomela, taloudenhoitaja Vuokko Röyskö, jäsen

Vuokko Pakkala, varajäsen Helge Latvakoski, varajäsen Kerttu Kettula, varajäsen kuoron varajohtaja on Esko Petäjä.

Sihteereinä ovat toimineet Kerttu Kettula, Vuokko Pakkala ja Auli Luoma edelleen. Rahastonhoitajana Marja-Leena Suomela vuodesta 1986 alkaen edelleen. Hän hoitaa myös nuotistoa ja pitää leikekirjaa.

Harjoitussihteerinä toimi vuoteen 1989 Eino Komsu ja hänen jälkeensä vuodesta 1990 alkaen Armi Suomela edelleen. Armi huolehtii myös iltahartausvuorot. Iltahartaus ruvettiin pitämään 1979 Jussi Saaren ajoituksesta iltavirren lisäksi.

Kuoromme naiset ovat seurakunnan emännän kanssa järjestäneet kuorolle ja vierailijoille muutamia mieluisia kahvitilaisuuksia harjoitusten tai muiden merkkipäivien yhteydessä. Myös pienimuotoinen joulujuhla on järjestetty vuosittain.

Kuorostamme on viimeksi kuluneena vuosikymmenä nukkunut pois.

Eino Kosonen	8.10.1919 - 6.3.1990
Heikki Viitaluoma	5.5.1923 - 10.8.1991
Tauno Nurmela	10.9.1915 - 3.11.1991
Airi Kangas	26.2.1930 - 17.8.1994
Aune Saarikko	8.7.1906 - 26.9.1994
Anni Jokela	8.7.1921 - 6.8.1995
Kaino Antila	9.7.1914 - 4.9.1996
Eino Komsu	4.10.1918 - 12.3.1999
Arvi Korpela	20.10.1925 - 11.4.1999
sekä kuoron ystävä, rovasti Aarne Maunula	11.12.1912 - 27.7.1993
Sylvi Rajala	20.06.1913 - 02.01.1993
Saara Niemelä	25.08.1923 - 05.03.1999

Vanhan kirkon 650-vuotisjuhlan yhdistetty juhlakuoro v.1954. Edessä vasemmalla kanttori Jussi Rautakorpi, solistina majuri Jorma Simojoki, säestäjä urkuri Yrjö Ketola, johtaja dir.cant. Nestor Rajala ja solisti opettaja Valma Ventä (Pispala). Isonkyrön ja Ylihärman Kirkkokuorot, Isonkyrön Mieskuoro, Lehmäjoen sekakuoro ja Isonkyrön Ylipään naiskuoro.

Juhlakonsertissaan 4.7.1999 Wanhassa kirkossa kuoro esitti mm Toivo Kuulan kantaatista kuoro-osan, Kaikki kaatuu, salintäyteiselle kuulijakunnalle. Johtajana toimi dir.cant.Heikki Oksala ja solisteina Heikki Maunuksela Mika Piiparisen kantaatissa Hetki lyhyt ja Vuokko Röyskö Cesar Frankin laulussa Leivästä enkelten. Sannamaria Salli lauloi Händelinin, Kari Tikan ja Melartinin lauluja.

Konsertin päätyttyä Kerhotuvan kahvitilaisuudessa Matti Loukola esitteli kokoamansa kuoron historiikin ja vietettiin hiljainen hetki kuorosta viimeisen kymmenvuotiskauden aikana poisnuokkuneiden muistoksi.

Entisiä pitkään kuoron hyväksi työtä tehneitä laulajia muistettiin ansiomitalein, viirein ja ansiomerkein.

Yli 30 vuoden ajan kuorossa laulaneita Aino Korpela, Aili Korpela, Maija Kitinoja, Anni Mäki-Reini,

Anna-Liisa ja Tapani Mäki-Reini, Annikki Puskala ja Aino Vaismaa saivat KML:n pronssiset mitalit kunniakirjoineen. Viirit luovutettiin ansioituneille johtokunnan jäsenille: Heikki Oksala, Esko Petäjä, Kerttu Kettula, Auli Luoma, Matti Loukola, Marja-Leena Suomela, Vuokko Pakkala ja rov. Eerik Silvola. 30-vuotis-ansiomerkki Mirja Rinnalle, 20-vuotismerkki Raija Hautamäelle ja Pirkko Lehtoselle.

Kuoroa onnittelivat lukuisat yhteisöt ja yksityiset henkilöt sekä naapuriseurakuntien kuorot. Näiden onnen ja siunauksen toivotusten myötä on hyvä lähteä uudelle vuosituhannelle.

Tiedot on poiminut Mirja Rinta Matti Loukolan kokoamasta historiikista. Lähteet: R Saunamäen 40-vuotishistoriikki. E Komsin 60-vuotishistoriikki sekä M-L Suomelan leikekirja

Osa ansiomerkkien saajista Kirkkomusiikkiliiton E-P:n piirin puolesta luovuttajina Esko Petäjä ja Anneli Urvanta

Juhlakuoro 1954

Viikingit Isonkyrön vanhallakirkolla!

Pohjanmaan historialliseseuran ensimmäinen yleisötapahtuma viikinkipäivä Isossakyrössä 5.9.-99 oli oivallinen näytös siitä millaiset mahdollisuudet on yhteistyöllä saada historiaa eläväksi ja näin toteuttaa seuran yhtä tärkeintä tehtävää.

Paikkana Vanhankirkon ja museonalue on mitä parhain tämäntyyppisille yleisötapahtumille. Aurinkoinen sää suosi niin yleisöä kuin esiintyjäkin.

Fredrik Koivusalo

Raippaluotolainen F. Koivusalo oli tullut kertomaan Rus-projektistaan, jonka tarkoituksena on ollut ymmärtää Viikinkiajan laivanrakentajaa ja merenkulkua. Fredrik Koivusalo kertoi diakuvin viikinkilaiva Rusin rakentamisesta ja purjehduksesta Itämerellä. "Meidän täytyy eläytyä viikinkiajan merenkävijän elämään voidaksemme ymmärtää, minkälaisia ominaisuuksia hän alukseltaan vaatii. Koneellistettu maailmamme on vieraantunut viikinkien luonnonläheisestä ajattelutavasta."

"Viikinki tarvitsi kulkuneuvon pitkille matkoille. Laiva täytyy olla niin yksinkertainen, että miehistö selviytyisi kaikista mahdollisista tilanteista, joita saattoi ilmetä kaukana kotisatamasta.

Laivaa piti pystyä soutamaan nopeasti tarpeen vaatiessa ja miehistön täytyi voida kiskoa se maihin esim. korjausta varten. Tämä vaatii kevyttä rakennetta, mutta samanaikaisesti laivan täytyisi kestää kovaa merenkäyntiä rajuilman yllättäessä.

Mahdollisista korjaustöistä miehistön piti selvitä omin päin missä tahansa yksinkertaisten työkalujen avulla. Laivan eteenpäin kuljettamiseksi oli turvaututtava tuuliin ja miehistön hartiavoimiin."

Näitä periaatteita noudattaen oli rakennettu myös viikinkilaiva Rus jonka kipparina Fredrik Koivusalo purjehti Itämerellä kunnes kovassa merenkäynnissä haaksirikkoutuivat Saarenmaan edustalla.

Rus-projektiin ja laivanvalmistamiseen perinteisin menetelmin voi tarkemmin tutustua saman nimisessä kirjassa, jonka Fredrik Koivusalo on julkaissut.

Viikinkiaikaista musiikkia esitti Tsakku, kolmen naisen yhtye, joka on myös esiintynyt viikinkialus Rusin mukana.

Soittimina ovat vanhojen hautalöytöjen pohjalta valmistetut shamaanirummut, kanteleet, tinapilli, luuhuilu ja jouhikko.

Tsakku säveltää paljon itse musiikkiaan, sanat poimitaan Kantelettaresta ja Kalevalasta. Lisäksi ohjelmistoon kuuluu inkeriläisiä lauluja. Yhtye on palkittu myös Tampereen Sävelessä, kansainvälisessä kuorolaulukilpailussa. Vahva historiallinen laulu soi upeasti museonpihassa ja yleisön ablodeista päätellen oli esitys hyvin mieluinen.

Harmaasudet

Helsingin alueella keskiaikaharrastus on voimakkaasti levinnyt myös nuorten keskuutteen. Harmaasudet on kuudesta helsinkiläisnuoresta koottu ryhmä, joka käy keskiaikatapahtumissa esiintymässä ja keräämässä varoja toiminnalleen.

Nuoret olivat itse valmistaneet kaikki esiintymis- asunsa, aseensa ja viikinkitelttansa.

Yleisö sai vapaasti kierää heidän viikinkileirissään ja katsoa kuinka nuoret taidokkaasti valmistivat värttinällä lankaa, tekivät nauhaa, valmistivat köyttä kaikki perinteisillä käsityötaidoilla, joka on jo häviämässä tässä massakulttuurissa.

Harmaasudet ovat toimineet kolme vuotta ja yhdistyksessä on noin 50 jäsentä Suur-Helsingin alueelta. Nuorten tarkoitus on elävöittää historiaa näytelmillä, käsityöharrastuksella, taistelunäytöksillä, musiikilla ja muinaisilla tansseilla, joihin yleisökin pääsi osallistumaan.

Mikäli sinua kiinnostaa Harmaasusien harrastus

Seuran jäsen Auli Hokkanen oli pukeutut ylleen upean Karjalaisen muinaispuvun,

Harmaasudet on kuudesta Helsinkiläisnuoresta koottu ryhmä, joka käy keskiaika-tapahtumissa esiintymässä ja keräämässä varoja toiminnalleen. Nuoret olivat itse valmistaneet kaikki esiintymisasunsa, aseensa ja viikinkitellettansa. Yleisö sai vapaasti kieräätä heidän viikinkileirissään ja katsoa kuinka nuoret taidokkaasti valmistivat värttinällä lankaa, tekivät nauhaa, valmistivat köyttä kaikki perinteisillä käsityötaidoilla, joka on jo häviämässä tässä massakulttuurissa.

kuva T.Ollila

Viikinkiaikaista musiikkia esitti Tsakku, kolmen naisen yhtye. Soittimina ovat vanhojen hautalöytöjen pohjalta valmistetut shamaanirummut, kanteleet, tinapilli, luuhuilu ja jouhikko.

pääset siihen tutustumaan heidän internet sivujen välityksellä.

Etelä-Pohjanmaan viikinkiaika

Ilpo Lagerstedt esitelmöi alueemme viikinkiajasta. Tähänasti on oletettu asutuksen hävinneen alueelta viikinkiaikana. Uusien löydösten ja tutkimusten valossa asutus on kuitenkin jatkunut viikinkiajasta meidän päiviin saakka. Asutus on kuitenkin ollut 800-1200 luvulla merenrantaan sidottu ja asutus seuraili meren rantaa. Niinpä esim. Isonkyrön keskustan alueelta ei kyseiseltä ajalta ole löydöksiä.

Tuhatluvulla merenranta pakeni länttäkohden 10 senttimetrin vuosivauhdilla kun se tänäpäivänä on 1 cm vuodessa.

Vähäkyröläinen Pentti Salli esitteli viikinkiaikaisia kalevalakoruja. Lähimmät kalevalakorujen aiheet ovat Laihialta ja Vähästäkyröstä. Salli on myös itse ollut mukana korujen suunnittelussa. Kalevalakorut ovat hyvin suosittuja tänäpäivänä, niitä tehdään kullasta, hopeasta ja pronssista, joka onkin alkuperäisin vanhan korun materiaali.

Oheistapahtumat

Viikinkipäivillä yleisölle oli edellisten lisäksi varattu runsaasti muutakin koettavaa ja nähtävää.

Seuran jäsen Auli Hokkanen oli pukeutunut ylleen upean Karjalaisen muinaispuvun, jota käytiin ihailemassa ja valokuvaamassa. Hän antoi myös tietoa puvun historiasta. Muinaispuvut ovat yhä enempi

yleistymässä kansallispukujen rinnalla. Pukujen hinta on kuitenkin moninkertainen kansallispukuun verrattuna, joten se aiheuttaa omat ongelmansa pukujen yleistymiseen.

Perinteistä ohraryynipuuroa oli valmistettu koti-seututalolla ja yläkerrassa tutustuttiin suomenlampaasta valmistettuihin käsistöihin.

Vanhakirkko oli avoinna koko päivä ja Isonkyrön opaskerho opasti vieraita vanhankirkon saloihin.

Vaivaistenmakasiinissa pääsi tutustumaan K.J Mielty elämäntyöhön niin ammattilliseen kuin hänen laajaan harrastustoimintaansa. Hänen laaja arkistonsa on ollut meille jälkipolven tutkijoille korvaamaton apu.

Monesti olen itsekkin joutunut Mielty Siskolle soittamaan ja kysymään josko sieltä K.J:n arkistosta löytyisi tietoa tällaiseen asiaan.

Vieraat tutustuivat myös laajaan Vanhankirkon tutkimusmateriaaliin ja K.J:n sukuselvityksistä löytyi monen vieraan nimi.

Kaiken kaikkiaan viikkipäivät onnistuivat erinomaisesti, sekä yleisö että järjestäjät olivat tyytyväisiä.

Näin monipuolisen ohjelman saamiseksi tarvittiin ulkopuolisia sponsoreita ja Isossakyrössä kiitos kuuluu ennenkaikkea Isonkyrönkunnalle ja Ylihärman Säästöpankille, jotka rahallisesti tukivat tapahtumaa. Eikä unohtaa sovi teitä kaikkia talkoolaisia, jotka teitte tapahtuman hyväksi runsaasti ilmaista työtä.

Pohjanmaan historiallinenseura sai onnistuneeseen avustustapahtuman toiminnalleen.

Tarja Ollila

Rapakunto remonttiin

Isonkyrön yrittäjien liikuntapäivä Kalliojärvellä

Alkuvuodesta yrittäjyhistys päätti huipentaa kolmen vuoden ajan jatkuneen liikuntatapahtumien sarjan isoon tapahtumaan Kalliojärvellä. Kalliojärvi tuntui sopivalta paikalta, kaunis luonto, sopiva maasto ja sapuskuapuolikin hoituu kätevästi.

Hallitus kokoon ja suunnittelemaan. Tarkoitus oli kutsua koko EP:n alueen paikallisyhdistykset ja kun jäseniä koko alueella oli lähes 5000 ja omiakin kyryöissä yli sata, arveltiin että vähintäänkin sataa osanottajaa voitiin odottaa.

Tapahtuman nimen piti olla poikkeava ja samalla kertoa itse tapahtumasta. Ratoopohjanrinki, se viimein hyväksyttiin nimeksi. Päivämääräksi määrättiin elokuun 21.

Karttaa tutkimalla valittiin erimittaiset reitit kun kuntoilijaakin on monensorttista. Kilpasarja ja Ratoopohjanrinki olivat 9 km, Annalanmäenlenkki 5 km ja Luontopolku, joka vei Marjamäen näkötornille,

oli noin 2 km.

Kevään ja kesän aikana kerääntyi porukalla tuumailemaan, miten kaikki juohevasti järjestäisi. Kaikki, jotka ovat vastaavia tilaisuuksia järjestäneet, tietävät miten monta pikkuseikkaa pitää huomata ja fiilata yhteensopivaksi. Markkinointiin uppoo aikaa ja rahaa. EP:n Yrittäjät suhtautui suopeasti ajatuksiimme ja saimme mainostilaa Yrittävä Lakeus -lehdessä ja tiedotteissa sekä alueen lehdissä. Lisäksi lähetimme kutsukirjeet kaikille alueen puheenjohtajille. Lippuja ja diplomia piti painattaa, palkinnot suunnitella ja opasteet tehdä.

Edellisenä iltana pidettiin perusteellinen kenraali-harjoitus. Testattiin mikrofonien kuuluvuus, iskettiin opasteet paikalleen, kokeiltiin osuuko ilmapalloihin ja jaksako akkaa kantaa. Kaiken piti olla valmista aikatauluja myöten.

Liikuntapäivän aamu koitti hienona ja aurinkoisena, kuten niin monet aamut juuri tänä kesänä. Mutta kuinkas kävikään, paria tuntia ennen tapahtuman alkua alkoi länsitaivaalle muodostua paksua mustaa pilvimassaa! Tuntia ennen satoi kaatamalla! Pitikin sen upean kesän ainoan sadekuuron tulla meidän kannalta pahimpaan aikaan. Ne ilmoittautuneet joukkueetkin jäivät lähes tulematta. Vain EP:n aluejärjestön ja Ylistaron joukkueet olivat reippaasti täysilukuisina paikalla.

Eipä siinä auttanut surkutella, tilanteesta otettiin irti se mitä saatiin. Sade hellitti senverran, että alkuverryttely suoritettiin ulkona. Talson Johanna laittoi meidät venyttämään takareittä ja etujalkaa. Kyykkyyn ja ylös, ympäri ja alas, yhdessä ja erikseen. Lähtöfanfaari ja matkaan. Hieman hämmästelin, kun isoin osa porukasta lähti viidelle kilometrille. Ja

Amerikkalaisen tutkimuksen mukaan huono fyysinen kunto osoittautui sekä miesten että naisten merkittävimmäksi yksittäiseksi riskitekijäksi. Erityisen haitallisena pidetty tupakointi kiilasi toiselle sijalle. Muita riskitekijöitä ovat kohonnut verenpaine, korkea kolesteroli ja ylipaino.

siitäkin tykkäsivät, että oli alakanttiin mitattu kun matka oli tuntunut pitemmältä. Mitenkähän on peruskunnan laita yrittäjillä?

Kun patikkareissut oli tehty, oli vuorossa reilu lihasoppa. Lämmin keitto maistuikin kaikille ulkoilun päälle.

Vuorossa oli joukkueitten väliset kilpailut. Juontajana ja tahdittajana toimi Tarja Ollila. Kolme joukkuetta neljän hengen ryhmissä ryhtyi kisaamaan. Ensimmäisenä oli kävely Hissan Keijon väsäämällä puujaloilla. Sitten oli vuorossa ilmapalloihin osuminen kymmenellä kivellä. Edellisillan testauksessa Tarja napautti kertalaukauksella pallon puhki, nyt ei osumia tahtonut tulla millään. Mutta Tarja olikin meidän betanque-mestari.

Patsastelussa joukkueen piti muodostaa ihmis-patsas ja voittajaksi selviytyi se ryhmä, jolla oli vähiten jalkoja maassa. Tässä Ylistaro loisti lähinnä taiteellisella vaikutelmalla!

Seuraavana kisattiin akankannossa. Vaarallinen laji, jos minulta kysytään. Jossain vaiheessa se muuttui melkein pä heitäkkaa kisaksi. Mustelmilla selvittiin. Viimeisenä oli kilpailu, jossa veteen oli jätetty kolme kanisteria ja ne piti noutaa. Rannalla oli vene yhdellä airoilla, auton sisäkumi ja lasten kanootti. Näitä apuvälineitä sai kanisterin noudossa käyttää. Lehtosen Jari heitti paidan pois ja lähti uimalla. Kanisterin kanssa uiminen ei ollutkaan helppoa. Ylistaron Pekka valitsi lasten kanootin. Eikä kaatunut, vaikka paatti oli kiihkerä ja me niin odotimme! Tuula valitsi veneen, mutta tietäähän sen, mihin yhdellä airoilla pääsee.

Meiltä rannalta tuli jokatilanteessa ystävällisiä ja ohjaavia neuvoja. Varmasti katsojajoukolla oli kaikkein hauskinda.

Loppupisteitä laskiessa voittajaksi selviytyi Latvalaton Pekan luotsaama vetreä Ylistaron joukkue. Toiseksi EP:n aluejärjestö ja Isonkyrön joukkue tuli kolmanneksi. Tuula sai kotiinviemisiksi Oltermanni-juuston palkkioksi päivän urheimmasta suorituksesta.

Kankaanpään Pauli sanoi puheessaan, että siitä kilpaillaan, kenellä on lopussa levein hymy, mutta luulenpa koko porukan lähteneen iloisella ja pirteällä mielellä kotiin. Aluejärjestöstä toivottiin uusintaa ensikesäksi. Lupasin, että pannaan harkinnan alle. Aihe on hyvä, paikka mitä parhain, mutta kuinka saada sää suosiolliseksi ja ihmiset paremmin liikkeelle. Siinä on tuhannen taalan kysymys.

“Kaikkien ei suinkaan tarvitse ryhtyä himourheilijoiksi vaaliakseen terveyttään. Normaaliaktiivisuus riittää. Joka tapauksessa arviolta reilu kolmannes suomalaisista edistäisi terveyttään liikkumalla enemmän.”

Etelä-Pohjanmaan aluetoimiston toiminnanjohtaja Pauli Kankaanpään sanoi puheessaan, että siitä kilpaillaan, kenellä on lopussa levein hymy.

Tapautui Isossakyrössä 1999

Valukökkö keväällä 1999 Lehmäjoen nuorisoseuralla.
Varastorakennuksen syntysanat on lausuttu ja nyt on toiminnan aika.

KÖKKÄTOUHUA LEHMÄJOEN NUORISOSEURALLA. Keväällä 1999 aloitettiin kauan suunnitteilla olleen yhteisen varastorakennuksen rakentaminen Lehmäjoen neljän yhdistyksen; Maamiesseuran, Maa- ja kotitalousnaisten, Kylätoimikunnan ja Nuorisoseuran, tarpeisiin. Syksyyn mennessä rakennus on saatu harjakorkeuteen. Kökkäväkeä on ollut 28 miestä ja tunteja on kertynyt nelisensataa. Töitä on tehty yleensä iltaisin, mutta myös viitenä päivätyönäkin. Kylän naiset ovat pitäneet kökkäiltojen tarjoilusta huolen. Työtä olisi kovasti vielä tehtävä, että tarpeellinen rakennus saataisiin käyttöön.

Raija Hautamäki

Tauolla hörpätään kahvit ja näyttää maistuvankin

Hevoskyytiä sai 1700-luvun markkinoilla

Edelleen kulkee Pukkilansaaren tanssilavalle lossi, nykyisin tosin sähkövoimalla. Lavalla tanssitaan kesälauantaisin.

"Topparoikka" odottaa uutta kuormaa. Ratapölkkyjen vaihto tapahtuu niin harvoin, että sitä piti käydä ihmettelemässä.

Jokavuotiset joulumyyjäiset tuo eloa kyläkuvaan aina joulunalla. Partiotyttöjen pöydästä löytyy käsintehtyjä kakkuja ja joulukoristeita.

Joulupukki sai kuulla monia lahjatoiveita

Joulumyyjäisissä nämäkin rouvat tuumailevat, josko on lapanen oikean kokoinen, millä reseptillä on myyjäiskakut leivottu ja vieläkö jäi pikkurahaa, että voi arpoja ostaa.

Rewell-centerralli F-cupin osakilpailu
31.7.1999

Helvi Markko sai Suomen Yrittäjien
kultaisen yrittäjäristin vuosipäivänään.

Vuoden jäsenhankintakilpailussa sai
Isonkyrön Yrittäjät prosentuaalisesti
parhaan tuloksen. Kävimme hakemassa
pokaalin samalla reissulla Markkojen
kanssa, jotka saivat vuoden -98
yrittäjädiplomin.

Isonkyrön yrittäjien liikunnallinen toimintajakso alkoi keväällä Ylistarolaisten yrittäjien vierailulla. Ylipään pururadalla verryteltiin keppikävelyllä ja päälle vetäistiin ankara lentopallo-ottelu.

Isonkyrön yrittäjät vauhdissa 1999

Tarkoitus oli kokeilla eri urheilulajeja ja soutu tuntui tehokkaalta liikunnalta. Siinä saa koko ylävartalo liikettä, kun vaan kiskoo niin että kokka kohisee. Erkkilän Mika testaa kuinka vene kulkee.

kuvat T.Ollila

Petanquemestarin tyylinnäyte. Hyvä keskittymiskyky ja lujat hermot olla pitää. Tarja Ollila keskittyy viimeiseen voittoheittoonsa.

Mestarien on helppo hymyillä! Voittajakolmikko Antti Heikkilä, Tarja Ollila ja Susanna Järvinen.

Kisa on tiukka ja mittaustyö vaatii tarkkuutta. Lintalan Hannu, Savinaisen Juha ja Moilasan Tuomo vaativassa tehtävässä.

<p>Kuljetusliike LAURI YLINEN Ky Hitsauskaasut- ja tarvikkeet Nestekaasua Tervajoki, puh 478 5070</p>	 <p>Ikola Veikko puh. 471 3078</p>
<p>V-M TUOMINEN Oy puh. 06-472 4784, 0400-567 447</p>	<p>Rahti-Kujala Oy Pohjankyröntie 89, 61500 Isokyrö</p>
<p>S & M ERKKILÄ Oy - karjankuljetus - autokorjaamo puh. 471 4133</p>	<p>KULJETUSLIIKE MARKKO OY</p>
<p>Kuljetus J. Kujala Ky Luhdantie 54, 61500 Isokyrö Puh. 06-472 4566, 0500-365 666 Fax 472 4551</p>	<p>Puutavarakuljetukset Heikki Laine</p>
<p>Olli Riihimäki Oy Puh.0400-662 289</p>	<p>Kalevi Riihimäki - maatalouskuljetukset puh. 0400-263 511</p>
 <p>Juhani Saukko Ky</p>	<p>Heikki Riihimäki Oy Puh. 472 4546, 0400-861 028</p>
<p>Kuljetus Jyrki Torpisto Ky Puh. 471 4019, 0400-660 509 Fax 471 4419</p>	<p>Jukka Eerola - kalkituspalvelu -rahtiliikenne 06-478 5560, 0400-867 884</p>
<p>Kyrönmaan hinauspalvelu puh. 049-264 762, 0400-666 096</p>	<p>VM-Kuljetus Oy Pohjankyröntie 207, 61500 Isokyrö Puh. 06-471 3700, 050-528 8224 Fax 471 3700</p>

06-471 3737

Aulis Nuuja Oy

61500 ISOKYRÖ

471 4444
0400-664 444

Kyrönmaan Jätehuolto

Erkki Mulla
0400-363 635

ISONKYRÖN KUKKA JA LAHJA

P. 471 4200

KYRÖNMAAN SAMMUTINHUOLTO KY SISÄASIAINMINISTERIÖN HYVÄKSYMÄ SAMMUTINHUOLTO

• MYYNTI • TÄYTE JA TARKASTUKSET

VAASA
Liisantie 1
Puh. 322 3465

ISOKYRÖ
Puh. 471 3841
0400-762 195
322 3465

Kiittäen kuluneesta vuodesta
toivotan asiakkaileni

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

Korjaamo Arto Kuusikko

471 3900, 049-160 230

*Kiittäen asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta
Rauhallista Joulua
ja
Hyvää Uutta Vuotta*

RAKENNUSTARVIKE KY **BUCKMAN & MULLOLA**

61500 ISOKYRÖ, puh. 06-471 3362

*Hyvästä yhteistyöstä
kiittäen sekä
Menestyksellistä
Uutta Vuotta toivottaen*

TOIKAN TILIPALVELU KY

Sirpa Toikka

Toikan Sähkötyö Ky

66440 TERVAJOKI
06-478 5410, AUTO 0400-364 160
Telefax 06-478 5695

RADIO- JA TV-HUOLTO
sekä muu SÄHKÖLAITEHUOLTO

Kyrönmaan Elektroniikka

Juhani Kujala, Jussintie 4, 61500 Isokyrö
puh. 06-471 3491, autopuh. 0500-560 411

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Kiitos kuluneesta vuodesta.*

PARTURI-KAMPAAMO

FIIA

Anne Uusi-Haka
puh. 471 4220

TERVAJOEN KELLO

ARVI KUJALA puh. 478 5117

MUNKIN KAUPPA ja KASVIHUONE

66440 TERVAJOKI, puh. 06-478 5088

*Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta*

Pauliinan Kukkapuoti

Paula Viljanmaa
Puh. 471 3807

ISONKYRÖN KULJETUS OY

puh. 0500-268 333

- Toyota purkuosat -

Lae-Invest Oy

Laurilantie 7, 61500 Isokyrö
Puh. 0400-763 055

*Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2000*

KYRÖNMAAN OSUUSMEIJERI

Isokyrö, puh. 471 5112

*Rauhallista
Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta*

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

 POLYNO

Ritaalantie 3, 66440 TERVAJOKI
Puh. (06) 478 7100, Fax (06) 478 5605

Yrittäjien Fennia

Kauppapuistikko 15, VAASA
Puh. 010 503 2600

Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta

Pohjankyrö -lehti

puh. 471 5200

Ps. Lahjakorttimme on hyvä joululahja, josta on iloa koko vuodeksi.
Soita meille, niin lähetämme lahjakortin puolestasi.

Kotimaiset lasten vaatteet
60-170 cm

Tinttarella

puh. 478 5808 Tervajoki

Asiamiesposti palvelee sinua liikkeen
aukioloaikoina

Online

LOTTO

PELATAAN MEILLÄ

VIRPIN KENKÄ

puh. 478 5990 Tervajoki

Lähikauppias

Valinta Mäkinen

61550 Orismala, puh. 472 4580

Toimintaa yli 30 vuotta Tervajoella

HALUAMME KIITTÄÄ ASIAKKAITAMME, JOTKA OVAT
MAHDOLLISTANEET NÄMÄ VUODET JA TOIVOTTAAN
KAIKILLE HYVÄÄ JOULUA

Aila

Parturi-Kampaamo
Aila Lehtiö

Markku

Ilmastointi- ja Peltisepän-
liike Markku Lehtiö

Kyrönmaan Rakennustarvike Oy
Tervajoki 06-478 5630. 478 5631

RAUNEX

OMPELUTYÖT,
ASUSTEET, KANKAAT

RAUNI JA KEIJO RAATIKAINEN, RITAALANRAITTI 47

MYYMÄLÄ

PUUTYÖPAJA
LAHJATAVARAT,
LEIKKIMÖKIT YM.
PUH 478 5408, 0400-864 372
AVOINNA MA-PE 10-18, LA 9-15

**JÄTEVESIKAIVOJEN-
VIRTSAALAARIEN
TYHJÄYKSET**
Juha Vaismaa

Puh. 06-471 4007, 040-503 5047

*Hyvää Joulua
Onnea Uudelle Vuodelle*
KYRÖN GRILLI-KIOSKI

0400-864 790, 471 4790

Kyröön Parturiliike

Puh. 471 3595

Leikkaukset ilman ajanvarausta,
pitemmät työt varauksella.

GOLDWELL

**KYLMÄ-
SAARI** K Y
61400 YLISTARO
06-474 0644
049-363 604

HUOLTAA
TILATANKIT, JÄÄKAAPIT, PAKASTIMET, KYLMIÖT
AUTOJEN JA TRAKTOREITTEN KYLMÄLAITTEET

LEIPOMO & MYYMÄLÄ

*MEILTÄ TILAUKSESTA
HERKULLISET
TÄYTEKAKUT NIIN
JUHLAAN KUIN
ARKEENKIN !!!*

FYSIKAALINEN HOITOLA
TALSO & TOIKKANEN
fysikaaliset hoidot ja hieronta, nikama- ja
nivelläsittelyt, akupunktio
Lukkarinmäentie 11 Isokyrö
Puh. 471 3715, 0400-635 469, 040-727 2811

**SÄHKÖASENNUS
V. VALTARI**

ORISMALA
PUH./FAX 06-471 3934,
049-366 632

SUUNNITTELU - ASENNUS
MYynti

Valokuvausliike
K. J. MIELTY Ky

SISKO MIELTY
Pohjankyröntie 118, puh. (06) 471 3248

**KYRÖNMAAN
KIRJA JA PAPERI**

66440 TERVAJOKI
Puh. 478 5685, fax 478 5685
kykipa@nic.fi

Helkan Pitopalvelu

Helka Aittanen
65120 Lehmäjoki
puh. 06-472 4295
-erilaisten juhlien ja ruokailujen järjestäminen

Leivät, kakut ym. leipoo TEILLE milloin vain...
TERTUN KAKKU JA LEIPÄ

Terttu Ikola
soita 472 4640 - myös kotiinkuljetus

Kalkitus-Kujala

Erkki 471 3271, 0400-369 975
Jyrki 471 3971, 0400-567 443

Joulurauhaa sekä Onnea Vuodelle 2000

Studio Mieltä

Kaupparaitti 2, 66440 TERVAJOKI, puh. (06) 478 5441

TILI-JUKKA

J. LEHTONEN

TOIMISTO. 06-478 5722
FAX: 06-478 5922
GSM: 0500-663 112

TILITOIMISTOPALVELUA
VUODESTA 1989

*Teemme Joulun
kanssasi:*

VILLAVINTTI

MA - PE 10-17 LA - SU 10-13
LAADUKKAAT LAHJAT JA KOTIMAISET KÄSITYÖT
P / F. 4701 330, 0400 - 865 282

WANHA TUPA

PERINTEISET LAATIKOT JA LEIVONNAISET TILAUksesta
P. 4713 443, 040 - 7309 390

*Tervetuloa
Kotiseututalolle!*

Keittiö-, komero- ja
kylpyhuonekalusteet

Puusepäntäliike KEIJO HISSA

Tervajoki, puh. 478 5052,
auto 0400-668 513, fax 478 5056

Joulurauhaa Vihersuunnittelu Kirsi Salomaa Ky

Salomaantie 66,
61520 Lehmäjoki
puh. 472 4205
0500-868 765

61500 Isokyrö
Puh. 06-472 4448, 040-514 3460
Telefax 06-472 4449

YRITTÄJIEN MAATALOUS OY

Matti Paasi

Keskuskatu 3, puh. 472 4588

MARKKA VENYY EDUKSESI

LAIHIA
477 0538

KÖSSIN HALLI

"PALLO ON SULLA, SÄ TIEDÄT SEN"

Kössistä vaatteet juhlaan — työhön, kuumaan — yöhön. Pienestä vauvasta — naisille — isoon mieheen. Lisäksi kankaat, lelut, muovit, pesuaineet, kemikaalit, kengät ja paperit ym. ja edullisesti laihialaisittain.

OY AUTOKOULU
A. RETTI AB

VÄHÄKYRÖ
puh. 478 4363
Autopuh. 0500-567 411

ISOKYRÖ
puh. 471 3636
Autopuh. 0400-560 730

VAKUUTUSTURVAA TAPIOLASTA

Antti Setälä

yhteyspäällikkö, VTS
Puh. 474 0268, 0400-262 548

*Hyvää Joulua
Onnellista Uutta Vuotta*

**Kyrönmaan
Nuohouspalvelu**

T. Leppänen, puh. 0400-560 253

Matot, verhot ym.
kodintekstiilit
puhtaana kotiovellesi.

Soita 478 4866/0400-865 970

**KYRÖNMAAN
PESULA**

SUSANNA JA ERKKI JÄRVINEN

Palonkylän
parturi-kampaamo
Virpi Palo
Palonkyläntie 17
4714 230

Kyrönmaan Lasikuitu

Vapaa-aika

- Suksi- ja kesäboxit • Lumikolat
- Korjaustarvikkeet

Turvalliseen veneilyyn

SAIMA-veneet

Teollisuustie 1, 61500 Isokyrö
06-471 4407, fax 06-471 4307, GSM 0500-863 315

**Lehmäjoen
Huolto ja Baari Ky**

Veljekset Mäkynen
puh. 472 4286
049-867 885

*Toivotan asiakkaileni
Rauhallista Joulua ja
Värikästä Uutta Vuotta*

**KYRÖNMAAN
Tapetti- ja Maalitarvike**

puh. 06-478 5699, Tervajoki
06-471 4301 Isokyrö

UUDISRAKENTAMISTA, PERUSKORJAUSTA,
SUUNNITTELUA

Rakennuspalvelu

P. HAAPOJA KY

61500 ISOKYRÖ, puh. 06-471 3477 tai 0400-364 895

kellot - korut - lahjatavarat
palkinnot - paristot - korjaustyöt

Palvelemme:
Ma-To 9.00-17.00
Pe 9.00-18.00
La 9.00-13.00

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta*

Edullisuuden laatukauppa

Tervajoki 478 5131

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta*

MeritaNordbanken

Tervajoki, puh. 06-478 5031
Aukioloajat: ma 9.00-16.45, ti-pe 9.00-15.45

Suutari Harri Perttu

- suutarintyöt
- kilpikaiverrus
- 16 paikk. pikkubussi tilausajoon

Pohjankyröntie 208, Puh./fax 471 3487

KULJUN KOTIPALVISTA
Palvituotteet jouluksi

Palvelemme joulukuun ajan
ma-pe 10.00-20.00
la 10.00-16.00

Eija ja Tauno Kulju
Hangastie 128
ISOKYRÖ, p. 471 3195
040-705 8195

Toivotamme kaikille Hyvää Joulua ja aikavaa Uutta Vuotta

**MYLLYTUOREITA
JAUHOJA JA RYYNEJÄ
SIRKKU RAJAMÄKI**

Peltolankuja 36, 61550 ORISMALA
Puh. 472 4574

- Nahka
- Turkis
- Kangas

Ompelimo
Raija Moilanen

Hälväntie 828
66440 Tervajoki
Puh. 06-4781518

Isokyrö

Kädentaito

Marjaliisa Kaarniaho

ma-pe 8-16 ja 17-19
la 10-14
Tervetuloa

Tuuralantie 778,
puh. 478 5963

KIITÄMME OHIKIITÄNEESTÄ VUODESTA JA TOIVOTAMME
ASIAKKAILLEMME JA LIIKETUTTAVILLEMME

**HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA**

Kettulan Kauppahuone ja henkilökunta

K

*Joulurauhaa
ja
Onnellista Uutta
Vuotta*

DIESELKORJAAMO
V. KUJALA

Esan Paja Ky

Lehmäjoki
06-472 4340, 049-363 834

Kiittäen kuluneesta vuodesta

Tapani Kangas

Puh. 472 4217
Lehmäjoki

KYRÖNMAAN LÄHIVAKUUTUS

Isokyrö 06-471 5300
Laihia 06-477 4150
Vähäkyrö 06-478 4300

ISONKYRÖN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

ISOKYRÖ puh. 471 3467 • VÄHÄKYRÖ puh. 478 4598

*FYSIKAALISET HOIDOT * HIERONTA * KUNTOSALI * UIMA-ALLAS

Kaikki palvelut molemmissa toimipisteissämme.

Kari Mäki

Keskuskatu 3, ISOKYRÖ
Puh. 040-726 3329

LVI-TYÖ S. Keisanen

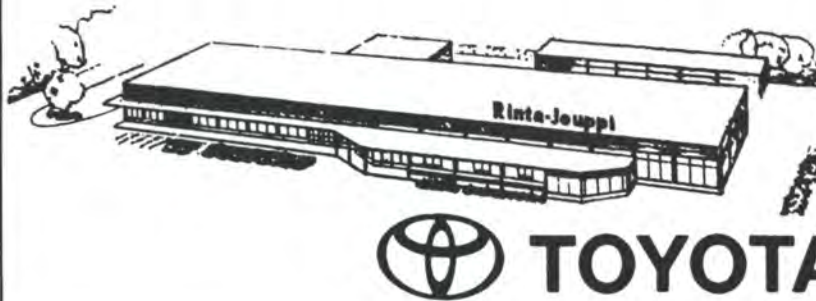
*kiittää asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta
ja toivottaa
Rauhallista Joulua
sekä*

Onnea Vuodelle 2000

61550 ORISMALA
puh. 472 4673, 0400-366 473

KIITÄMME KULUNEESTA VUODESTA JA TOIVOTAMME
JOULURAUHAA SEKÄ ONNEA VUODELLE 1999

Rinta-Joupin Autoliike
66440 Tervajoki
Puh. (06) 478 7700

Star-Auto Oy

AUTOMYYNTI & MAALAAMO
ISOKYRÖ 06-471 3701, 0400-661 381

✱ Luotettavaa Autokauppaa ✱

Diplomivyöhyketerapeutti - Hieronta
RAIMO SIPPOLA - Jäsenkorjaus
- Kuppaus

Ulvilantie 95, 61550 Orismala, puh. 472 4601

Maatalous

NOROLAMPI Ky

Tervajoki

☎ 478 5023

Toivottaa Hyvää Joulua ja

Onnellista Uutta Vuotta

TOLKIN KAUPPAHALLI

*Toivottaa
Hyvää Joulua*

LAHJAT KAIKENIKÄISILLE!

• Lahjat • Lelut • Kemikaalit • Työkalut •

Taloustavarat ym. ym.

Tolkintie 17 Puh. 050-597 4591

Avoinna ark. 9-18 la. 9-15
Joulukuulla myös sunnuntaisin

Illoista Joulua ja Onnekasta tulevaa vuotta

"Kaikki muut taurit
kaffilla paranoo
vaan ei nilikku!"

Tervetuloa kaffille
ja syömään!

TARJANTIN
Kahvikamari

Isokyrö 06-471 3875

GRILLI-KAHVIO
Tarjantti

POHJANMAAN
KONEISTUS **CNC**

Juha Savinainen
PL 2, 61500 ISOKYRÖ
puh. 06-471 3180
0400-849 452
fax. 06-471 3180

TANUN TAVARA

K. Lehtonen

Perttiläntie 603

Puh. 472 4504. 0500-861 165

T:mi Raimo Kaksonen

Vesitornintie 10, Tervajoki

Puh. 478 5276, 040-550 1312

Radio-, TV- ja antennihuolto

ravintola
Kirsikka

Tervajoki Loukontie 6
Sinikka Jokinen 4785770

Lounas ma-la 11 - 18, su 11 - 17
tai sopimuksen mukaan

ad AUTOKORJAAMO

*Kiittäen kuluneesta vuodesta
toivotamme asiakkaillemme
Hyvää Joulua ja Onnea
vuodelle 2000*

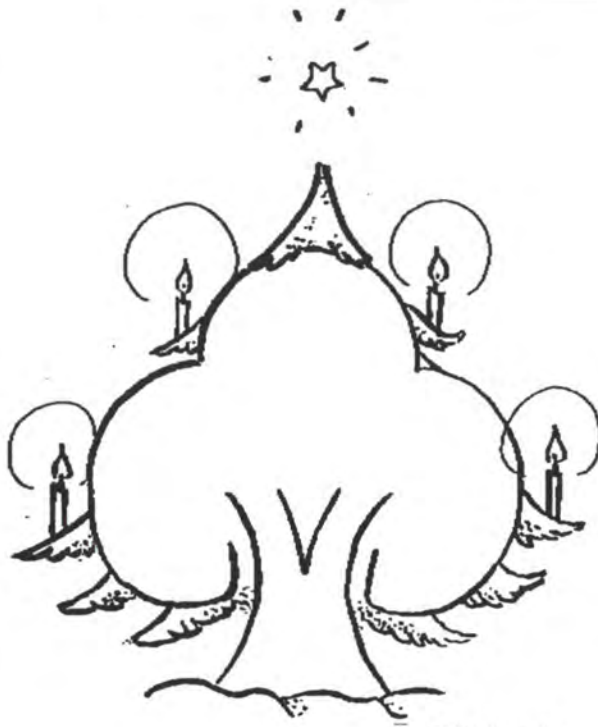
**Auto- ja Konekorjaamo
H Lehtonen**

Ikolanlarvantie 2 Isokyrö Puh: (06) 471 3268

Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta

KoneKeltto Oy
Härmän Betoni Oy

Keltto Raimo puh. 0500-368 364
Keltto Risto puh. 0500-365 268

*Myllistämisiin!
On ulkoilutettu matot,
vaihdettu tuoreet lakanat,
pyyhkäisty jauhot
koiran kuonosta
- puhelimesta.*

*Enää vain
sielun silaus!*
(tuntematon)

Rauhallista Joulua!

Ylihärmän

Säästöpankki

Isokyrö

Puh. 06-471 5000

ARKKITEHTUURITOIMISTO JUKKA ULVINEN
Perttiläntie 595 61550 ISOKYRÖ
puh/fax 06-4724618 gsm 0400-661421
jukka.ulvinen@pp.inet.fi

050-555 5669

050-532 3111

KULJETUSPALVELU

ISONKYRÖN LVI

JUHA ISOSAARI Pohjankyröntie 128, PL 10, 61501 Isokyrö
puh. 471 4190, 040-506 4190

**Raimo
Hakala Ky**
**Kalkinlevitys-
palvelu**

KAIVINKONETYÖT • LAVETTIKULJETUKSET
Puh. 06-472 4120, autoon 0400-866 576
049-266 476

**Kirjanpito palvelu
V. Kukila**

Rantatie 8, 66440 Tervajoki
Puh. 06-472 4067, fax 472 4066, 0400-561 810

Tarja Rinta
Pohjankyröntie 233
61500 ISOKYRÖ
Puh. 06-471 4122
GSM 050-559 6200
-Huovutustuotteet

**ERIKOISVARUSTELLUT
LAEN TAKSIT JA
LINJA-AUTO**

VOLVO 0400-363 343
FORD 0400-661 388
LINJA-AUTO 0500-661 388

- Ilmastoidut
- Paarikuljetus
- Pyörätuolikuljetus
- Ryhmät 1X8 ja 1X16

Tapio Lae Isokyrö 471 3215

*Joulun toivotuimmat lahjat.
Tule tutustumaan laajaan valikoimaamme.*

**KULTASEPÄNLIKE
AKI ARO Ky**

Kauppakatu, 66400 Laihia

PUH.06-477 0324

**Hyvää Joulua ja
Onnellista uutta vuotta**

**TAKSI
Seija Leppinen**
pikkubussi 1 + 8 INVA

puh. 050-594 4863, 471 3780

- kotitekoista ruokaa ja pullaa
- lounas arkisin klo 11-15
- myös grilliruokia
- tinasotilaita
- kalastuskortteja

Puh. 472 4500

- Maatalouskoneiden huolto ja korjaus
- MF, Valtra, JD -traktorien, Sampo, MF ja JD -puimurien sopimushuolto

**KORJAAMO
Heikki Maunuksela**

puh. 06-472 4556, 0400-561 593

**HUUTOKAUPPALVELU
A. NYRHINEN**

puh. 050-548 6503

Sahaus
Terähuolto
Sahausneuvonta

JOKISUUN SAHURI

Mv. Juhani H. Luoma
61500 ISOKYRÖ
Puh. (06) 471 3062

Pohjankyröntie 139, Isokyrö
Puh. (06) 478 8000, fax (06) 478 8020

Isonkyrön Apteekki

- Sinun terveytesi vuoksi!

Palvelemme ma-pe 9-17, la 9-13

Julkaisija: Isonkyrön Yrittäjät ry
Kansikuva: Esa-Matias Heinonen
Taitto: Pirkko Viljanmaa
Painos: 1000 kpl
Painopaikka: Painokurikka

KYRÖNMAAN
OSUUSPANKKI

Hyvää Joulua

Kiitos asiakkaillemme vuodesta 1999.

Palvelemme asiakasläheisesti ja ystävällisesti myös vuonna 2000.

Meille asiakas on tärkeä! Olet aina tervetullut pankkiin palveltavaksi.

Aidosti lähellä ihmistä

KYRÖNMAAN OSUUSPANKKI

Kiitämme kuluneesta vuodesta

toivotamme

Hyvää ja rauhallista joulua

sekä onnekasta

tulevaa vuotta

AINA EDULLISIA TUOTTEITA JA
YSTÄVÄLLISTÄ PALVELUA
LÄHELLÄ KOTIA

K -lähikauppa
HATTUNEN

puh. 471 3190 ISOKYRÖ

Valoisa Joulutalo

UPO
HELKAMA
AEG
CYLINDA

GRUNDIG
ELECTROLUX
AIWA

- stereot — videot — TV:t — pölynimurit
- kahvinkeitin, ym. ym. edullisin hinnoin

KYRÖNMAAN
SÄHKÖ OY 25 v.
☎ 06-478 5300, 478 5446, Fax
0400-561 644

MAAKUNNAN SUURIN KORISTEVALAISIN VALIKOIMA